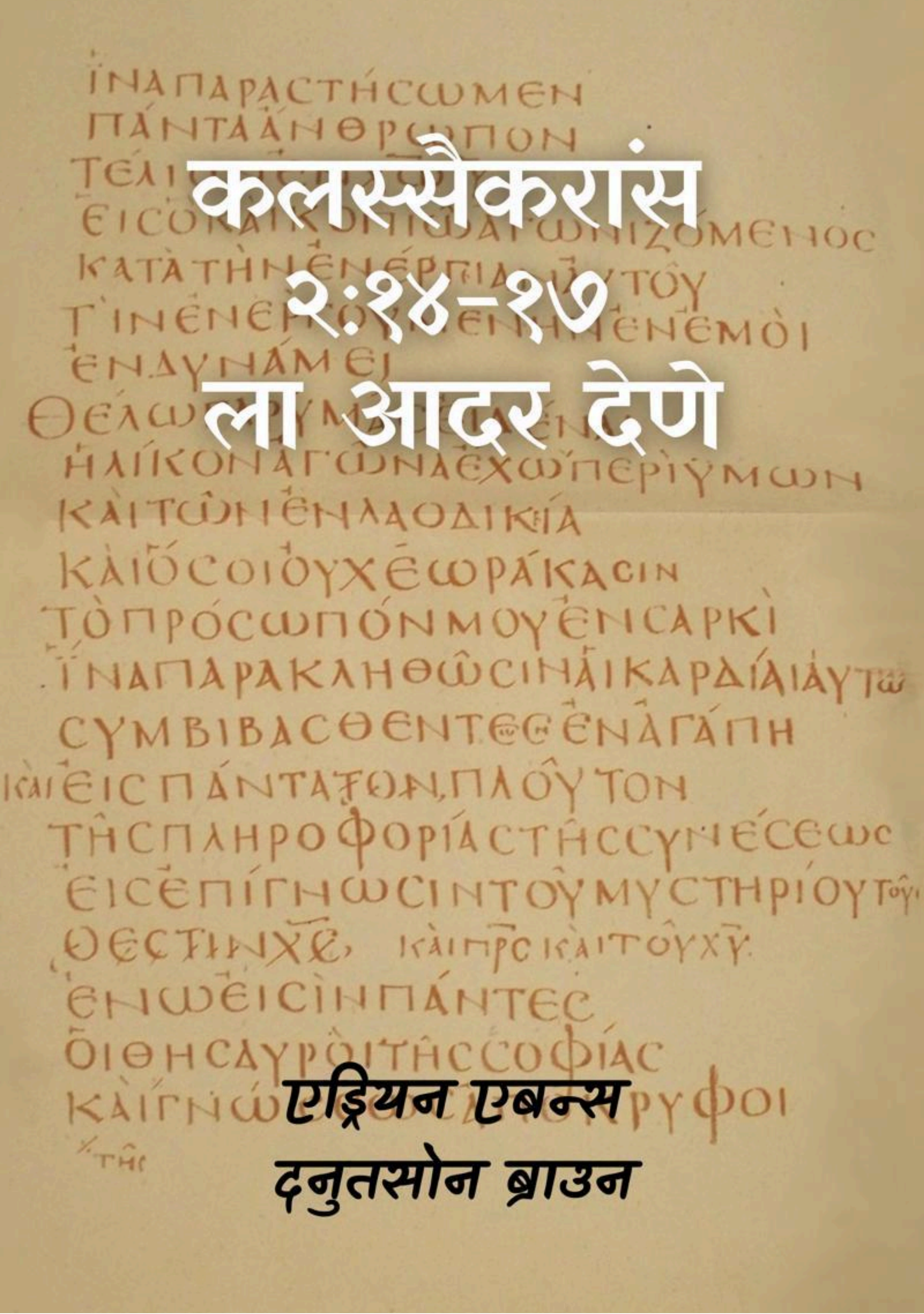

कलस्सैकरांस २:१४-१७ ला आदर देणे

एड्रियन एबन्स
दनुतसोन ब्राउन

कलस्सैकरांस २:१४-१७
ला आदर देणे

एड्रियन एबेन्स
आणि डानुतासन ब्राउन

Printed by

MARANATHA
MEDIA

Maranathamedia.com

November, 2025

पुस्तकाचे मराठी अनुवाद भाऊ जोएल एलिझाबेथ साळवी ह्यांनी केले आहे. तसेच पुनर्वाचनासाठी ताई सुनीता मोहिते ह्यांनी मदत केली आहे.

अनुक्रमणिका

केवळ सणाच्या दिवशी शब्बाथ?..4
पौल ग्नॉस्टिसिझमविरुद्ध लिहितो..6
निर्माता आणि त्याच्या सृष्टीविरुद्ध ग्नॉस्टिसिझम..9
हुकुमनामानुसार हस्तलेखन नष्ट करणे..13
नियमशास्त्र आपल्या फायद्यासाठी देण्यात आले...16
आपल्या आज्ञांमुळे मळीन झालेले..22
निर्मात्याचा त्याच्या निर्मितीशी समेट..25
प्रभूभोजनात सहभागी होणे चुकीचे नाही...26
कलस्सैकरांस २:१६–१७ ची पुनर्मांडणी...28

केवळ सणाच्या दिवशी शब्बाथ?

“तर मग खाण्यापिण्याविषयी, तसेच सण, अमावस्या किंवा शब्बाथ पाळण्याविषयी कोणाला तुमचा निर्णय करू देऊ नका. ह्या बाबी पुढे होणाऱ्या गोष्टींच्या छाया आहेत; शरीर तर ख्रिस्ताचे आहे.” कलस्सैकर २:१६–१७.

हा उतारा आजच्या ख्रिस्ती जगात सर्वाधिक संबोधला जाणारा विषयांपैकी एक आहे. येथे पौल खरेतर काय सांगू इच्छितो? पौल काय देवाच्या लोकांच्या सभांबद्दल (ज्या नियमशास्त्राच्या पुस्तकात दिल्या आहेत) असे म्हणतो का की त्या आता निरुपयोगी झाल्या आहेत आणि केवळ कायदेशीर बंधनांचे ओझे आहेत? किंवा पौल विश्वासणाऱ्यांना असे सांगतो आहे का की जगातले लोक तुम्हाला या गोष्टींबद्दल न्यायात धरू नयेत परंतु तुम्ही एकमेकांना मात्र धरू शकता? किंवा पौल या यादीत ‘सब्बातोन’ हा शब्द वापरतो म्हणून सातव्या दिवसाचा शब्बाथ आता ख्रिस्ती लोकंसाठी असंबंधित झाला आहे असे सुचवतो का?

परंपरागत ॲडव्हेंटिस्ट दृष्टिकोण जे ७वा-दिवस शब्बाथ ‘सावली’ आहे हे मान्य करू इच्छित नाही असे स्पष्ट करतो की येथे ‘शब्बाथ म्हणजे वार्षिक उत्सवांमधील शब्बाथ (सब्बातोन) आहे. प्रायश्चित्त-दिनी ‘सब्बातोन’ हा शब्द वापरला जातो, परंतु इतर कोणत्याही वार्षिक उत्सवात नाही. मग पौल येथे हेच म्हणू इच्छितो का? बहुतेक रविवारच्या ख्रिस्ती लोकांसाठी हे स्पष्टीकरण वरवरचे वाटते. आपण पाहू की शब्बाथाचे समर्थन करण्याचा याहून चांगला मार्ग आहे आणि हा मार्ग शब्बाथाला सावली न ठरवता त्याचा सन्मान राखतो. परंतु त्यासाठी या यादीतील इतर दोन घटक नवीनचंद्र आणि सण-दिवस नव्या कराराच्या काळात अधिक महत्त्वाचे आहेत हे मान्य करावे लागेल.

‘सब्बातोन’ [G4521] हा शब्द नव्या करारात एकूण ६८ वेळा येतो. यापैकी ५९ ठिकाणी तो थेट ७व्या दिवसाच्या शब्बाथासाठी वापरला आहे. ८ ठिकाणी तो

७व्या दिवसाच्या शब्बाथाशी जोडलेल्या आठवड्यासाठी वापरला आहे. म्हणजे ६८ पैकी ६७ ठिकाणी हा शब्द थेट ७वा-दिवस शब्बाथाशी संबंधित आहे. उरलेला एकमेव संदर्भ म्हणजे कलस्सैकर २:१६. जर नवा करार हा शब्द ६७ वेळा सातव्या दिवसाच्या शब्बाथासाठीच वापरतो, तर केवळ या एका वचनात त्याचा अर्थ पूर्णपणे वेगळा घेणे योग्य ठरेल काय? हेही लक्षात घ्यावे की पौल ज्या 'शब्बाथा' शब्दाचा वापर करतो तोच शब्द जुन्या कराराच्या ग्रीक अनुवादात (LXX) चौथ्या आज्ञेतल्या शब्बाथासाठी वापरला आहे.

पौलने दिलेल्या यादीविषयी आपली उत्सुकता आणखी वाढवणारी एक गोष्ट म्हणजे जुन्या करारात सण, नवीनचंद्र आणि शब्बाथ याबद्दल दिसणारा पुढील क्रम:

तसेच शब्बाथाच्या [H7676] व चंद्रदर्शनाच्या [H2320] दिवशी व नेमलेल्या पर्वणीस [H4150] ठरवलेल्या संख्येप्रमाणे नेहमी परमेश्वरासमोर उभे राहून सर्व होमबली त्यांना त्यास अर्पावे लागत. १ इतिहास २३:३१

हा क्रम २ इतिहास २:४; ८:१३; ३१:३; नहेम्या १०:३३; यहेज्केल ४५:१७; होशेय २:११ येथेही आढळतो. या सर्वच ठिकाणी "शब्बाथ" म्हणजे सातव्या दिवसाचा शब्बाथ आहे. यहेज्केल ४५:१७ मध्ये अगदी हाच क्रम दिलेला आहे आणि त्यात मांस-अर्पण आणि पेयाअर्पणबद्दलही सूचक संदर्भ असू शकतात:

"उत्सव, चंद्रदर्शने, शब्बाथ व इस्राएल घराण्याचे सर्व सण ह्यांत होमार्पण, अन्नार्पण व पेयार्पण ह्यांची तरतूद करणे हे अधिपतींचे काम आहे; इस्राएल घराण्यासाठी प्रायश्चित्त करावे म्हणून त्याने पापार्पण, अन्नार्पण, होमार्पण व शांत्यर्पणे ही सिद्ध करावीत." यहेज्केल ४५:१७

LXX मध्ये 'सण' [G1859], 'नवीनचंद्र' [G3561] आणि 'शब्बाथ' [G4521] यासाठी वापरलेले शब्द अगदी तेच आहेत जे पौल कलस्सैकर २:१६ मध्ये विदित करतो. जर जुन्या करारातील सर्व हे उतारे हा क्रम सातव्या दिवसाच्या

शब्बाथासाठीच वापरत असतील, तर पौल त्याच क्रमाचा उपयोग पूर्णपणे वेगळ्या अर्थाने करेल असे का मानावे? त्याच्या काळातील शास्त्रांमध्ये जसा वापर आहे, त्यापेक्षा भिन्न अर्थ तो अचानक का लावेल? तो ‘सब्बातोन’ हा शब्द असा अर्थ देण्यासाठी का वापरेल जो बायबलमध्ये कुठेही वापरलेला नाही जोवर आपण असे मानत नाही की तो केवळ प्रायश्चित्त-दिवसाविषयी (लेवीय २३:३२) बोलत आहे?

खरंच जर पौल कलस्सैकर २:१६ मध्ये सातव्या दिवसाचा शब्बाथाच अभिप्रेत ठेवत असेल, तर शब्बाथ “येणाऱ्या गोष्टींची छाया” म्हणून सूचीबद्ध होईल. परंतु प्रेरणा शब्बाथाबद्दल अगदी स्पष्टपणे वेगळे सांगते:

“शब्बाथ आदामाला सोपविण्यात आला, जो संपूर्ण मानवकुळाचा पिता आणि प्रतिनिधी होता. त्याचे पालन करणे म्हणजे पृथ्वीवर राहणाऱ्या सर्वांनी कृतज्ञतेची कबुली देण्याची एक कृती होती की देव त्यांचा निर्माणकर्ता आणि त्यांचा योग्य सार्वभौम आहे; ते त्याच्या हाताची निर्मिती आहेत आणि त्याच्या अधिकाराचे विषय आहेत. त्यामुळे ही व्यवस्था पूर्णपणे स्मरणार्थ देण्यात आली होती, आणि सर्व मानवजातीसाठी देण्यात आलेली होती. त्यात काहीच असे नव्हते जे ‘छायाप्रकार’ किंवा केवळ विशिष्ट लोकांसाठी मर्यादित असेल.” (Patriarchs and Prophets, पृ. ४८)

आता आपल्या समोर एक मनोरंजक प्रश्न उभा राहतो. पौलने ‘शब्बाथ’ हा शब्द ज्या यादीसह वापरला आहे, त्याचा केवळ बायबलमधील वापर पाहिला, तर त्याचा अर्थ सातव्या दिवसाचा शब्बाथ असा होतो. जर खरोखरच पौल सातव्या दिवसाच्या शब्बाथाचे अभिप्रेत ठेवत असेल, तर मग असे दिसते की शब्बाथ हा “येणाऱ्या गोष्टींची छाया” ठरतो. आपण स्वतःला कदाचित हे पटवू शकू की शब्बाथ भविष्यातील विश्रांतीच्या समृदधीचा काळाकडे आणि स्वर्गातील आपल्या भावी मेळाव्याकडे निर्देश करतो परंतु ती भविष्याची छाया नव्हे; ती तर भविष्याचा स्वाद किंवा झलक ठरेल. याशिवाय, हे मत “प्रेरित लेखनांशी (Spirit

of Prophecy) विसंगत ठरेल, कारण ते अत्यंत स्पष्टपणे सांगते की शब्बाथात "काहीही छायाप्रकाराचे" नव्हते. एलेन व्हाईटने "मर्यादित उपयोग" नसल्याचे जे सुचवले आहे, ते दाखवते की जगाच्या इतिहासभर शब्बाथामध्ये काहीही "छायावादी" नव्हते.

वरील दोन्ही पुरावे आपण स्वीकारले, तर आपण जणू अत्यंत अवघड परिस्थितीत सापडतो. मी स्वतःही बराच काळ ह्याच संघर्षात होतो; आणि या गोंधळाचे उत्तर मिळावे म्हणून मी प्रार्थनेत प्रभूस मागितले. आपला पिता आपली प्रार्थना ऐकतो हे मला ठाऊक आहे, आणि एका शब्बाथाच्या सकाळी मला जाग आली तेव्हा, माझ्या मनात एकामागून एक विचारांची लाट उभी राहिली आणि मला वाटते की हे विचार या प्रश्नाचे उत्तर देऊ शकतील.

पौल ग्नॉस्टिसिझमविरुद्ध लिहितो

मी मनात या प्रश्नावर सतत विचार-चिंतन करत होतो, आणि तेव्हा मला ते उतारे आठवले ज्यांत ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती शिकवणी स्पष्टपणे सूचित होताना दिसतात:

"ख्रिस्ताप्रमाणे नसलेले, तर माणसांच्या संप्रदायाप्रमाणे, जगाच्या प्राथमिक शिक्षणाप्रमाणे असलेले तत्त्वज्ञान व पोकळ भुलथापा ह्यांच्या योगाने तुम्हांला कोणी ताब्यात घेऊन जाऊ नये म्हणून लक्ष द्या;" कलस्सै २:८

आपण मोशेच्या नियमशास्त्राला तत्त्वज्ञान किंवा मनुष्यांच्या चालीरिती असे म्हणू शकतो का?

मोशेने परमेश्वराचे शब्द लोकांनी चुकीच्या रीतीने समजावेत किंवा चुकीच्या

रीतीने लागू करावेत अशी परिस्थिती कधीही राहू दिली नाही. “त्याने परमेश्वराचे सर्व शब्द पुस्तकात लिहून ठेवले, जेणेकरून ते नंतर पाहता येतील. डोंगरावर ख्रिस्ताने स्वतः त्याला जसे सांगितले तसेच त्याने ते लिहून ठेवले.” (1MR 114)

ख्रिस्त स्वयंपणे मोशेला हे शब्द सांगत होता. मग आपण मोशेचे नियमशास्त्र “मनुष्यांच्या चालीरिती” किंवा “जगाची मूलतत्त्वे” असे म्हणूच शकत नाही.

परंतु हा उतारा ख्रिस्ती मंडळीत ग्नॉस्टिक शिकवणी घुसत असल्याबद्दल बोलत आहे, असे मात्र निश्चितपणे मानता येते. ग्नॉस्टिसिझमच्या काही मुख्य शिकवणी कोणत्या होत्या?

- भौतिक जग वाईट आहे; आत्मिक जग चांगले आहे. भौतिक जग दुष्ट, अज्ञान किंवा शून्यतेच्या अधीन आहे.
- दैवी ठिणगी काही (सर्व नव्हे) मनुष्यात अडकलेली आहे, आणि भौतिक जगातील इतर सर्व वस्तूंहून निराळी तीच मुक्तीयोग्य आहे.
- तारण “गुप्त ज्ञानात” आहे ज्याद्वारे मनुष्य आपल्या स्वतःबद्दल, आपल्या उत्पत्तीबद्दल आणि आपल्या नियतिबद्दल जाणतो.
- एक चांगला देव वाईट जग निर्माण करू शकत नसल्यामुळे, ते एखाद्या कनिष्ठ, अज्ञानी किंवा वाईट देवाने निर्माण केले असावे. सहसा दिलेले स्पष्टीकरण असे आहे की खऱ्या, चांगल्या देवाने इतर आर्चन्स निर्माण करणारे किंवा त्यांना निर्माण करण्यासाठी एकत्रित केलेले प्राणी निर्माण केले. सोफिया (विजडम) च्या एका अपघातामुळे दुष्ट आर्चन्सची निर्मिती झाली ज्याने आपले जग निर्माण केले आणि देव असल्याचे भासवले. तो मानवांपासून सत्य लपवतो, परंतु काही मानवांमध्ये सोफियाच्या ठिणग्या त्यांना प्लेरोमा (दैवी क्षेत्रात) परत जाण्याची इच्छा निर्माण करतात जिथे ते आहेत.

या कल्पना जुन्या कराराशी आणि प्रेरितांच्या लेखांशी भिडणाऱ्या असल्याने, प्रारंभीच्या ख्रिस्ती मंडळीने त्या स्पष्टपणे नाकारल्या.

ग्नॉस्टिसिझमचे काही परिणाम काय होते?

ग्नॉस्टिक लोक भौतिक वस्तू भ्रष्ट आहेत असे मानत असल्यामुळे ते मानवी शरीरही भ्रष्ट आहे असे मानत. परिणामी, काही ग्नॉस्टिकांचा कल असा होता की शरीर तर पूर्णपणे भ्रष्ट आहे आणि त्याचे उद्धार होऊ शकत नाही, म्हणून देहाच्या वासनांची पूर्ती करण्यात काही हानी नाही. दुसऱ्या प्रकारचे बहुधा बहुसंख्य ग्नॉस्टिक असे मानत की शरीराला कठोर संयमाने आवर घालणे आवश्यक आहे. कोणताही पर्याय घ्या योजना अ किंवा योजना ब पण या दोन्हींच्या पायाभूत तत्त्वामुळे देव खरोखर देह धारण करून माणूस कसा होऊ शकतो? हा खरा ख्रिस्त-देहधारणेचा सिद्धांत समजणे अशक्य बनते. (संदर्भ: www.christianity.com)

या कल्पनांपैकी अनेक हळूहळू ख्रिस्ती धर्माच्या काही भागांत शिरू लागल्या. पौलच्या काळात हा प्रभाव वाढत होता, जरी पूर्ण विकसित ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती धर्म २ऱ्या शतकातच दिसतो. तरीही आपण नव्या करारात पाहतो की प्रेरित ह्या विचारांच्या प्रारंभीच्या रूपांशी आधीपासूनच झगडत होते.

“हे तीमथ्या, तुझ्या स्वाधीन केलेली ठेव सांभाळ; अधर्माच्या रिकाम्या वटवटींपासून आणि जिला विद्या हे नाव चुकीने दिले गेले आहे तिच्या विरोधी मतांपासून दूर राहा.” १ तीमथ्य ६:२०

या वचनातील “विद्या” हा शब्द प्रत्यक्षात ग्रीक ग्नोसिस आहे ज्यापासून Gnostic हा शब्द आला आहे. पौल तीमथ्यास खोट्या ग्नोसिसपासून म्हणजेच ग्नॉस्टिक कल्पनांपासून सावध करीत आहे.

वर म्हटल्याप्रमाणे, भौतिक जग वाईट आहे या ग्नॉस्टिक कल्पनेमुळे त्यांनी खऱ्या सिद्धांताचा की ख्रिस्त देहधारण करून आला ह्याचा दृढ नकार केला. म्हणूनच पौल स्पष्टपणे म्हणतो:

“कारण ख्रिस्ताच्या ठायीच देवपणाची सर्व पूर्णता मूर्तिमान वसते,” कलस्सै २:९

प्रेषीत योहानही या शिकवणीला प्रत्युत्तर देतो आणि तिला ख्रिस्तविरोधीचा आत्मा असे संबोधतो:

“आणि जो जो आत्मा देह धरून आलेल्या येशू ख्रिस्ताला कबूल करत नाही, तो तो देवापासून नाही. हाच ख्रिस्तविरोधकाचा आत्मा आहे; तो येणार हे तुम्ही ऐकले आहे आणि तो जगात आताही आहे.” १ योहान ४:३

ख्रिस्त हा दैवताचा परिपूर्णत्व देहधारण करून आला आहे पौलने केलेले हे विधान ग्नॉस्टिकांसाठी प्रत्यक्षात कफर्/अपवित्रता ठरले असते. आणि हेच आणखी एक स्पष्ट पुरावा देते की पौल येथे ग्नॉस्टिक शिकवणीला उद्देशून लिहित आहे.

निर्माता आणि त्याच्या सृष्टीविरुद्ध ग्नॉस्टिसिझम

ख्रिस्त देहधारण करून आला मग तो कोणत्या स्वभावात आला? हा प्रश्न मागील दोन हजार वर्षांपासून मतभेदाचा विषय ठरला आहे. आणि याचे एक कारण असे आहे की ग्नॉस्टिसिझममधील काही तत्त्वे आजही आपली बायबल समजण्याची क्षमता प्रभावित करतात. ग्नॉस्टिसिझम मानवाला देवाबद्दल असलेला एक जुना प्रश्न स्पष्ट शब्दांत मांडतो की आपण ज्या संकटात आहोत त्याला देवच जबाबदार आहे, कारण त्याने असे जग निर्माण केले ज्यात आपण पाप करणार आहोत आणि दुःख व मृत्यूमध्ये पडणार आहोत, हे त्याला पूर्वीच माहीत होते. ग्नॉस्टिकांच्या मते भूक, हिंसा, रोगराई यांनी भरलेले हे भौतिक जग एका दुष्ट देवतेची निर्मिती आहे. या विश्वासाच्या अनेक रूपे आहेत, परंतु एक मत असे आहे की निर्मितीच पडलेली आणि वाईट आहे, त्यामुळे येशू ती स्वतःवर घेऊ शकत नाही. मनुष्याचा देवाशी मेळ घालण्यासाठी या मानवी

प्रवृत्तीशी जी आपल्या निर्माणकर्त्याबद्दल नकारात्मक विचार करते त्याला तोंड द्यावे लागते.

हे स्पष्ट करण्यासाठी आपण "ख्रिस्तविरोधीचा आत्मा" या ॲलन नाईट लिखित पुस्तकातील एक उतारा पाहू, ज्यात बाबेल धर्म ग्रीक विचारसरणीत कसा विकसित झाला आणि मग ख्रिश्चन धर्मात कसा शिरला, हे सांगितले आहे:

“बाबेलच्या या दुसऱ्या लाटेच्या धर्मत्यागाने यहूदी विश्वासात आणलेला सर्वात मोठा बदल म्हणजे निर्मिती आणि भौतिक जगाबद्दलची नवी भूमिका... या महान सुधाराने बाबेल धर्मत्यागाचे केंद्र या जगातील भौतिक यशापासून बदलून पलीकडच्या जगातील आध्यात्मिक यशाकडे नेले. (टीप: या जगाची परिस्थिती अधिकच वाईट होत जाईल तसा हाच बदल पुन्हा दिसेल.) बाबेलच्या धर्मत्यागाने आता अमर आत्म्याचा आणि मृत्यूनंतर स्वर्गात परत जाण्याच्या त्याच्या नियतीचा प्रसार करायला सुरुवात केली. त्यामुळे सर्वोच्च देवता पलीकडच्या जगाशीच संबंधित मानला जाऊ लागला. जर सर्वोच्च देवता परिपूर्ण आहे, असे मानले, तर तो या भौतिक जगाची संघर्ष, मर्यादा आणि दोषांनी भरलेली निर्मिती कशी करेल? या बदलामुळे भौतिक जगाची निर्मिती अनेकदा दुय्यम, किंबहुना नकारात्मक घटना मानली जाऊ लागली."

ग्रीक लोकांनी हा प्रश्न असा सोडविला की निर्मितीचे कार्य त्यांनी अर्ज म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या द्वितीय, कनिष्ठ देवताकडे दिले. आणि हेल्लेनिस्टिक यहुदींनी या ग्रीक कल्पना पहिल्या शतकात ख्रिश्चन धर्मात आणल्यावर, त्याचा परिणाम हिब्रू धर्माविरुद्ध तीव्र विरोधरूपाने झाला.

चर्चच्या आत, काही ख्रिस्ती लोकांनी हिब्रू सृष्टीकर्त्या देवाची ओळखच ग्रीक डेमी-अर्जशी करून दिली. अशा रीतीने ख्रिस्ती धर्मातील पहिली मोठी विधर्म चळवळ जन्माला आली, जी ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती म्हणून ओळखली जाते. ग्नॉस्टिकांच्या मते, खरा सर्वोच्च देव हे उत्पत्ती पुस्तकात वर्णन केलेला देव नाही. खरा सर्वोच्च देव तर नव्या करारात प्रकट झालेला स्वर्गीय पिता आहे एक

पूर्णपणे वेगळा व्यक्ती.

आणि म्हणून, त्यांचा तर्क असा होता की ख्रिस्ती लोकांनी हिब्रू देवाचा आणि त्याच्या निर्मितीचा पूर्णपणे त्याग करायला हवा. कारण तेव्हाच ख्रिस्ती लोक खात्री बाळगू शकतील की त्यांचा अमर आत्मा हिब्रू देवाने निर्माण केलेल्या या भौतिक जगात पुन्हा पुनर्जन्माला येणार नाही, आणि मृत्यूनंतर स्वर्गात जाईल.

शेवटी यामुळे ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती लोकांनी हिब्रू सृष्टीकर्त्याला एक अविवेकी आणि दुष्ट देवता म्हणून दोष दिला जो मानवाला भौतिक अस्तित्वाच्या बंधनात ठेवू इच्छितो. याहूनही भयंकर म्हणजे, त्यांच्या मते, त्या सृष्टीकर्त्याने सातव्या दिवशी उपासना स्थापन केली भौतिक निर्मितीच्या सन्मानार्थ...

निर्मात्याविरुद्धची अशी शत्रुत्व भावना एदेनच्या बागेतल्या पतनातूनच निर्माण झाली. आपल्याला आठवते की हव्वा सर्पाने फसवली जाऊन निषिद्ध फळ खाताच, आदमाने तिच्यासाठी विनंती केली नाही. तो तिच्या बाजूने उभा राहिला नाही. त्याने तिला देवाकडे क्षमा मागण्याचा सल्लाही दिला नाही. त्याऐवजी त्याला वाटले की देवाने त्याला एका भयंकर परिस्थितीत अडकविले आहे. देवाने निषिद्ध झाड का निर्माण केले? फसवणारा का ठेवला? आणि मग देवाने त्याला अशी स्त्री का दिली जिच्यावर तो प्रेम करील, जिच्याशी तो जोडला जाईल आणि जी नंतर निषिद्ध फळ खाईल? या सर्व गोष्टींमुळे तो कोपर्यात सापडल्यासारखा वाटू लागला, आणि म्हणून त्याच्या मनात बंडाचा उद्रेक झाला.

आदमाने निषिद्ध फळ खाण्याचा निर्णय घेतला देवाच्या इच्छेबाहेर जाणे हे त्याला पूर्णपणे माहीत होते. आणि त्या क्षणीच त्याने आपल्या पित्यासोबतच्या पुत्रत्वाची जाणीव गमावली, ज्यामुळे लगेचच लज्जा आणि अपराधभाव त्याच्या मनात उमटले. या नवीन आणि वेदनादायक भावनांशी सामना करण्यासाठी आदमाने देवावर दोष ठेवला. त्याला वाटले, जर देव चांगला असेल, तर अशा घटना घडतील असे जग तो का निर्माण करेल? ज्यात शेवटी मला फळ खावे लागेल? किंवा जर देव खरोखर चांगला असेल, तर त्याने मला क्षमा करायला हवे

जरी मी पश्चात्ताप केलेला नाही आणि माझ्या स्वतःच्या हृदयात झालेला भयंकर बदल मला अजून जाणवलेलाच नाही.

आदमाला हे समजले नाही की मृत्यू हि देवाची शिक्षा नव्हती, तर आज्ञाभंगाचा स्वाभाविक परिणाम होता देवापासून स्वतःला तोडून टाकण्याचा आपोआप होणारा परिणाम. त्याने सैतानाचे खोटे मानले होते: "तुम्ही खचित मरणार नाही." उत्पत्ती ३:४ त्यामुळे त्याच्या मनात फळ विष नव्हते देवाची मर्यादाच त्याला विषासारखी वाटत होती. सैतानाने असेही म्हटले होते:

"कारण देवाला हे ठाऊक आहे की तुम्ही त्याचे फळ खाल त्याच दिवशी तुमचे डोळे उघडतील. आणि तुम्ही देवासारखे बरेवाईट जाणणारे व्हाल." उत्पत्ती ३:५

आदमाला वाटले की देव त्याच्यापासून काही चांगली गोष्ट लपवून ठेवत आहे, वाईट नव्हे. जर फळ खाल्ल्यावर मरण नैसर्गिक परिणामाने येत नसेल (उदा. आपण श्वास घेणे थांबवले तर आपण मरतो), तर मग मरण देवाकडून थेट शिक्षेच्या रूपाने यायला हवे (उदा. आपण श्वास घेत नाही, म्हणून देव आपल्याला मारतो). आदमाला वाटले की देव त्याच्या पत्नीला मारणार आहे, आणि त्याला तिच्यासोबत मरण्याचा निर्धार झाला त्यामुळे त्यानेही फळ खाल्ले. परंतु त्याचे ते धाडस पापामुळे निर्माण झालेल्या स्वार्थी स्वभावापुढे ताबडतोब नाहीसे झाले. आणि मग त्याने असा तर्क लावला की जर देव त्यांना शिक्षा करणार असेल, तर देवाने आदमाला या संकटात ढकलल्याबद्दल हव्वेलाच शिक्षा देऊ नये काय? आणि कदाचित हव्वेला निर्माण केल्याबद्दल ख्रिस्तालाही शिक्षा द्यावी? बायबल सांगते:

"आदाम म्हणाला, "जी स्त्री तू मला सोबतीला दिलीस तिने त्या झाडाचे फळ मला दिले आणि ते मी खाल्ले." उत्पत्ती ३:१२

आदमाला असे वाटले की देवाने अशी व्यवस्था निर्माण केली आहे ज्या

व्यवस्थेत मृत्यूची मागणी करणारा देवच आहे. त्याला वाटले की देवाने असा मृत्यू फर्मान जारी केला आहे ज्यातून सुटण्याचा कोणताही मार्ग नाही. पण हे खरे होते काय? देवाने आदमाला काय सांगितले होते, ते आपण कसे समजून घ्यावे?

“ज्या दिवशी त्या झाडाचे फळ खाशील त्याच दिवशी तू नक्कीच मरशील.” उत्पत्ती २:१७ (IRVMAR)

ही शिक्षा देण्याची धमकी नव्हे, तर परिणाम काय होणार हे स्पष्ट करणारी घोषणा आहे. याची तुलना आपण श्वासोच्छ्वासाशी करू शकतो. “त्या दिवशी तू श्वास घेणे थांबवशील तेव्हा तू तू नक्कीच मरशील.” हे खरे आहे की आपण श्वास घेणे चांगले आहे असा विश्वास गमावून श्वास थांबवला तर आपण मरू. परंतु जर आपण पश्चात्ताप करून पुन्हा श्वास घेतला तर काय? आपण परत जिवंत राहणार नाही काय?

जर आदमाला आपली खरी समस्या जाणवली असती, तर त्याने क्षमा मागितली असती आणि देवाविषयीच्या आपल्या भयंकर विचारांपासून तो बरा झाला असता. पण आदमाला आता आपल्या प्रेमळ पित्यामध्ये कृपा, दया किंवा करुणा दिसत नव्हती. त्याला फक्त एक कठोर देव दिसत होता ज्यावर विश्वास ठेवता येत नाही ज्यापासून तो पळून लपला आणि भीतीने थरथरला. आदमाच्या डोळ्यांत देव फक्त असा एक “निर्माता” दिसत होता ज्याने अशी अट ठेवली की आदम अटळपणे अपयशी ठरणार होता. पित्याविरुद्ध आदमाने दिलेला हा दोषारोपात्मक निर्णय पौल पुढील शब्दांत मांडतो:

“आणि पाप केलेल्या एकाच (आदाम) मनुष्याच्या द्वारे जसा परिणाम झाला” रोमकर ५:१६

या वचनात पौल देव आदमावर दोष ठेवत आहे असे सांगत नाही. येशू म्हणतो: “पिता कोणाचाही न्याय करत नाही.” योहान ५:२२ आणि व्यभिचारिणी स्त्रीला

तो म्हणतो: “मीही तुला दोष देत नाही.” योहान ८:११ येशू असेही म्हणतो: “तुम्ही देहाप्रमाणे न्याय करता, परंतु मी कोणाचाही न्याय करीत नाही.” योहान ८:१५ म्हणजेच दोषारोप देवाकडून आले नाही. दोषारोप हा पापाचा आदमाच्या मनावर झालेला परिणाम होता. देवाने त्याला निर्दयपणे दोष दिला आहे असे वाटल्यामुळे आदमाने देवालाच दोष दिला. आदमाच्या या देवद्वेषाची कारणीभूत ठरलेली ही चूक देवाला दोष देणे त्याच्या संततीतही उतरली. आणि हेच दोषारोप आपल्यामध्ये आणि देवामध्ये निर्माण होणारा अंतराचा भिंत बनते.

“कारण देहस्वभावाचे चिंतन हे देवाबरोबर वैर आहे; ते देवाच्या नियमशास्त्राच्या अधीन नाही, आणि त्याला तसे होता येत नाही.” रोमकर ८:७

हा प्रश्न सोडवण्यासाठीच देवाने आपला पुत्र दिला की आपण देवाशी मेळ घालू. देवाने आपला पुत्र दिला, कारण त्याद्वारे तो आपल्याला दाखवू इच्छित होता की तो आपल्यावर प्रेम करतो आणि आपल्यासाठी सर्व काही करील. तो असा दोषारोप करणारा देव नाही की आपल्याला वाटते की तो नेहमी मृत्यूची मागणी करतो. देवापासून दूर झाल्यामुळे आपण असा विचार केला की देवाला आपल्या बाबतीत मृत्यूच अपेक्षित आहे. आणि मग आपण असे मानले की देवाने ही मागणी आपल्या पुत्रावर टाकली की आपल्या विरोधातील दोषारोपण संपुष्टात यावे. परंतु देवाने मानवजातीला त्याच्या पुत्राला मारू दिले आणि येशूने क्रूसावर स्वतःच्या मृत्यूसाठी पित्याला त्यांची क्षमा कर असे विनवले. आणि पुनरुत्थानाद्वारे देवाने दाखविले की आपल्या विरोधातील आपल्या वैरभावापेक्षा देवाचे प्रेम अधिक आहे. ख्रिस्ताच्या पित्यावरील विश्वासाने मानवजातीच्या देवाबद्दलच्या शंका आणि गैरसमजांवर विजय मिळविला आहे. आणि हा विश्वास ख्रिस्त आपल्यालाही देतो जेणेकरून देवाबद्दल असलेल्या आपल्या स्वतःचा नाश करणाऱ्या विचारांपासून आपण बरे होऊ.

“म्हणून ख्रिस्त येशूमध्ये असलेल्यांना दंडाज्ञा नाहीच. [ते देहाप्रमाणे नाही तर

आत्म्याप्रमाणे चालतात.]” रोमकर ८:१

हीच ती तारणयोजना होती जी देवाने आदमाच्या पापानंतर त्याच्यासमोर उघड केली असती. पण देवाला ते अतिशय काळजीपूर्वक करावे लागले कारण आदम देवावर पूर्णपणे अविश्वास आणि शंका बाळगत होता की देव त्याला खरोखर मदत करू इच्छितो का. आदमाचा तर्क असा होता की देवाने त्याला दोष दिला आहे आणि मृत्यू हाच एकमेव पर्याय आहे. हा विश्वास त्याच्या सर्व संततीत उतरला. देव एक दुष्ट सृष्टीकर्ता आहे आणि त्याच्यावर विश्वास ठेवू नये ही ग्नॉस्टिक वृत्ती आदमामध्येच होती आणि त्याच्या संततीमार्फत ती अधिक विस्तृत होत गेली.

हुकुमनामानुसार हस्तलेखन नष्ट करणे

देव दोष देतो आणि मृत्यूची मागणी करतो असा विश्वास आदमामध्ये दृढ झाला, आणि यामुळेच आदमाने एक तृप्तीची व्यवस्था तयार केली. हे त्याच्या त्या कृतीत दिसते की त्याने अपराध हव्वेवर ढकलला आणि हव्वा निर्माण केल्याबद्दल देवाच्या पुत्रालाही दोषी धरले. जर कोणाला मरावे लागणार असेल, तर ते मरावे असा त्याचा विचार होता. काहीतरी मेल्याशिवाय आदमाला आपली क्षमा झाली आहे हे पटणारच नव्हते. याच कारणास्तव देवाने बलिदान व्यवस्था स्थापन केली म्हणजे आदमाच्या या मानसिक गरजेसाठी एक मार्ग उपलब्ध व्हावा, ज्यायोगे त्याला विश्वास बसेल की त्याला क्षमा प्राप्त झाली आहे. आपल्याला हे समजते की ही गरज आदमाची होती, देवाची नव्हती, कारण बायबल सांगते: “तू होमबली आणि अर्पण यांची इच्छा धरली नाहीस.” स्तोत्र ४०:६; इब्री १०:६

ही संपूर्ण संकल्पना कलस्सैकर २:१४ या अत्यंत गैरसमज झालेल्या वचनाशी संबंधित आहे:

“आपल्याविरुद्ध असलेले म्हणजे आपल्याला प्रतिकूल असलेले विधींचे ऋणपत्र त्याने खोडले व वधस्तंभाला खिळून त्याने ते रद्द केले.” कलस्सैकर २:१४

बहुतेक ख्रिस्ती याचा अर्थ असा घेतात की देवाचा किंवा मोशेचा कायदा त्याने क्रूसावर खिळले. परंतु देवाचा कायदा आपल्याविरुद्ध आहे का? तो पापी मनुष्याच्या मनात विरोधात वाटतो कारण तो कायदा आपल्यासाठी लाभदायक, आरोग्यदायी आणि रक्षण करणारा आहे हे पापी मन पाहू शकत नाही. त्यांना देवाचा कायदा लादलेला, मनमानी, आणि विश्वाच्या रचनेचा आवश्यक भाग नव्हे असे वाटते. जो मनुष्य असे मानतो की कायदा मनमानी आहे, ते तो भयामुळे पाळतो तर जीवनासाठी आवश्यक आहे म्हणून नव्हे. हे त्या मुलासारखेच आहे जो भाजी खातो कारण पालक शिक्षा करतील अशी भीती असते, भाजी आरोग्यासाठी चांगली आहे हे त्याला कळलेले नसते. पापी मन प्रेमळ देवाच्या जीवनाच्या नियमांना एका दुष्ट देवाच्या मृत्यूची आज्ञा बनवते. देवाच्या नियमांवर संताप करणे म्हणजे गुरुत्वाकर्षणावर किंवा पाणी पिण्याच्या आवश्यकतेवर संताप करण्यासारखेच आहे.

कलस्सैकरमधील हा विभाग आपण नियमशास्त्रा विषयीच्या आपल्या वैरभावना बाजूला ठेवून पाहिला पाहिजे. असे केल्यावर आपल्याला दिसते की कलस्सैकर २:१४ मधील ऋणपत्र या शब्दासाठी ग्रीकमधील शब्द dogma आहे ज्याचा अर्थ आज्ञापत्र/फरमान आणि तो मनुष्यांच्या आदेशांशी संबंधित आहे, देवाच्या नाही.

“त्या दिवसांत असे झाले की, सर्व जगाची नावनिशी लिहिली जावी अशी कैसर औगुस्त ह्याची आज्ञा झाली." लूक २:१

“तेव्हा त्यांनी नगरांमधून जाता जाता यरुशलेमेतील प्रेषित व वडील ह्यांनी जे ठराव केले होते ते त्यांना पाळण्यास नेमून दिले.” प्रेषितांची कृत्ये १६:४

“त्यांना यासोनाने आपल्या घरात घेतले आहे, आणि हे सर्व जण कैसराच्या हुकमांविरुद्ध वागतात, म्हणजे येशू म्हणून दुसराच कोणी राजा आहे असे म्हणतात.” प्रेषितांची कृत्ये १७:७

सेप्टुआजिंटमध्ये, म्हणजे ग्रीक जुन्या करारात, dogma हा शब्द कधीही मोशेच्या नियमशास्त्रासाठी वापरलेला नाही. तो नेहमी मनुष्यांनी केलेल्या आज्ञापत्रांसाठीच वापरलेला आहे. उदाहरणे:

• एज्रा ६:८ मध्ये यहूदी नेत्यांना मंदिर बांधण्यासाठी मदत करण्याबद्दल सायरसचे आज्ञापत्र

• दानीएल २:१३ मध्ये ज्ञानी पुरुषांना मारण्याचे आज्ञापत्र

• दानीएल ३:१० मध्ये संगीत वाजताच मूर्तीची उपासना करण्याचे आज्ञापत्र

• दानीएल ६:१५ मध्ये मेड आणि फारस्यांच्या न बदलता येणाऱ्या आज्ञा

ॲडव्हेंटिस्ट संशोथकांनी नेहमीच समजले होते की कलस्सैकरातील “विधींचे ऋणपत्र” म्हणजे विधी अथवा सण-यज्ञाशी संबंधित कायदा. प्रश्न असा आहे की कोणता कायदा विधी आहे? “तू आपल्या शेजाऱ्यावर स्वतःसारखे प्रेम कर” (मत्तय १९:१९) हा नियम मोशेच्या नियमशास्त्रात आहे, दहा आज्ञांमध्ये नाही.

मग हा विधी आहे काय? नाही. दहा आज्ञांबाहेरील प्रत्येक कायदा विधी आहे ही कल्पना अत्यंत गंभीर व चूकीची आहे.

विधी म्हणजे फक्त बलिदान व्यवस्था. “बैल आणि बकऱ्यांचे रक्त” (इब्री १०:४) ही देवाची जबरदस्ती नव्हती तर मानवाच्या त्या मानसिक गरजेमुळे दिलेली वेदनादायी मुभा होती काहीतरी मेल्याशिवाय देव माझ्यासाठी कठोर आणि शाप देणारा नाही हे मानव मानू शकत नव्हता. देव मनुष्याला हे समजवू इच्छित होता की पापाचा परिणाम म्हणजे मृत्यू.

देवाला हवे होते की बलिदानांद्वारे आपण आपली अवस्था जाणून घ्यावी आणि पाप देवपुत्राच्या हृदयात कशी वेदना निर्माण करते, आणि तो पापाचा भार उचलतो जेणेकरून आपण पश्चात्तापाची संधी मिळेल. जेव्हा आपल्याला पापाचा आतील, आध्यात्मिक अर्थ कळू लागला, देवाची तारणयोजना समजली आणि देवाविषयीची आपली गैरसमजूत दूर झाली, तेव्हा आपल्याला यज्ञांची गरज राहिली नसती. मग आपण विश्वास ठेवू शकलो असतो की काहीतरी मरावे लागते म्हणून नव्हे तर थेट देवाकडे जाऊन क्षमा मागणे शक्य आहे. आपली भयंकर अवस्था आणि आपल्या पित्या-विरुद्धची अविवेकी वैरभावना अखेर उघड होते आणि आपण ती स्वीकारतो. आणि मग आपण देवाकडे येतो "तुटलेल्या आणि खेदग्रस्त हृदयाने" विश्वास ठेवून की देव "अशा हृदयाला तू तुच्छ मानणार नाही."

"यज्ञपशू व अन्नार्पण ह्यांत तुला संतोष नाही; तू माझे कान उघडले आहेस; होम व पापाबद्दल अर्पण ही तू मागत नाहीस." स्तोत्र ४०:६

"तुला पशुयज्ञ आवडत नाही, नाहीतर तो मी केला असता; होमबलीही तुला प्रिय नाही. देवाचे यज्ञ म्हणजे भग्न आत्मा; हे देवा, भग्न व अनुतप्त हृदय तू तुच्छ मानणार नाहीस." स्तोत्र ५१:१६–१७

"मी यज्ञाचा नाही तर दयेचा भुकेला आहे; होमार्पणांपेक्षा देवाचे ज्ञान मला आवडते." होशेय ६:६

पाप टाकण्याची आणि देवाला तृप्त करण्यासाठी केलेल्या ही मानव-निर्मित व्यवस्था आणि त्यासोबत असणारी देवाबद्दलची शत्रुत्वपूर्ण शंका घेणारी मानसिकता हीच क्रूसावर खिळली गेली. देवाने आपला पुत्र आपल्यासाठी पाप बनू दिला (२ करिंथ ५:२१) जेणेकरून आपल्याला आपले पाप इतरांवर टाकण्याची गरज उरू नये कारण पाप आधीच त्याच्या पुत्रावर ठेवले गेले होते. ख्रिस्ताद्वारे आपण शेवटी आपल्या समस्येशी सामोरे जाऊ शकतो, दोष इतरांवर टाकण्याऐवजी. आपण हव्वेवर दोष टाकणाऱ्या आदमासारखे राहण्याची

आवश्यकता उरली नाही.

मंदिरातील बलिदाने आणि सेवाक्रिया निर्दोष कोकरू असलेल्या ख्रिस्ताच्या परिपूर्ण अर्पणाने समाप्त होणार होत्या. ही बलिदाने क्रूसावर रद्द झाली. आपल्या प्रभूने ह्या विधींचे ऋणपत्र पुसून टाकले, बाजूला केले आणि त्याच्या क्रूसावर खिळले. {Ms 43, 1887, par. 1}

नियमशास्त्र आपल्या फायद्यासाठी देण्यात आले

मानव पापाच्या प्रभावाखाली असल्यामुळे देवाच्या नियमाकडे नेहमी एक निष्ठेची परीक्षा म्हणून पाहतो, म्हणजे आपण काहीतरी करून देवासमोर सिद्ध व्हायचे आहे असा गैरसमज करतो. पण नियम हे प्रत्यक्षात देवाच्या वचनांवर विश्वास ठेवल्यास तो आपल्या आत करणारी कृती आहे, हे आपल्याला दिसत नाही.

मनुष्याला समजत नाही की नियम आध्यात्मिक आहे आणि तो आपल्या हृदयावर लिहिला जाणार आहे; नियम म्हणजे देवाचा स्वभाव आपल्या जीवनात प्रकट होणे. याउलट आपण फक्त नियमाचे अक्षरच पाहतो ज्याला आपण कधी अशक्य मानतो किंवा त्याच्या मागण्या कमी करण्याचा प्रयत्न करतो.

येशूने परूशांना शिकवण्याचा प्रयत्न केला की नियमाचा आत्मा महत्त्वाचा आहे, नुसते अक्षर नव्हे, जे ते इतरांना दोषी ठरवण्यासाठी वापरत होते. परूश्यांनी येशूच्या उपाशी शिष्यांनी शब्बाथ दिवशी धान्य तोडल्याबद्दल त्यांना दोष दिला, परंतु येशूने दाखवून दिले की नियमाचा वापर असा करायचा नाही.

“त्या वेळी एका शब्बाथ दिवशी येशू शेतामधून गेला; तेव्हा त्याच्या शिष्यांना भूक लागली होती, म्हणून ते कणसे मोडून खाऊ लागले. हे पाहून परूशी त्याला म्हणाले, “पाहा, शब्बाथ दिवशी जे करू नये ते आपले शिष्य करीत आहेत.””

मत्तय १२:१–२

सर्व मनुष्य पापी आहेत, परंतु स्वतःला पापी म्हणून स्वीकारण्याऐवजी आपण दोष इतरांवर ठेवून स्वतःची सुटका करून घेतो. परूश्यांनी केलेल्या नियमांच्या वाढीव तरतुदींनी हेच केले त्यांना इतरांवर दोष टाकता आला आणि त्याद्वारे स्वतःला धार्मिक समजता आले. येशूने हे उघड केले:

"'मला दया पाहिजे, यज्ञ नको', ह्याचा अर्थ तुम्हांला समजला असता तर तुम्ही निर्दोष्यांना दोष लावला नसता." मत्तय १२:७

देवाची इच्छा अशी नव्हती की ते लोकांना दोषी ठरवणारे आणि त्यांना बलिदान म्हणून सादर करणारे ठरावेत, तर ते दयेसाठी विनंती करणारे, आपल्या बांधवांसाठी मध्यस्थी करणारे याजक ठरावेत. नियमाचा उपयोग कसा करायचा याविषयीची ही गफलत आदमाकडून आलेली मानवाची वारसा व चूक होती. मनुष्य देवाला असा म्हणून पाहतो की तो नियम तोडणाऱ्याला दोष देतो आणि त्यामुळे देवाचे अनुयायीही तसेच करतात.

याहून खोलवर आणि कदाचित जाणीवपूर्वक आदमाने देवाला एक निर्दयी "निर्माता" म्हणून दोषी ठरवले, जेव्हा खरी गोष्ट अशी होती की देव पूर्णपणे निरपराधी होता. येशू येथे शिकवत आहे की देवाची खरी इच्छा अशी आहे की आपण मानवाला देवाशी आणि त्यामुळे देवाच्या नियमाशी मेळ घालून देऊ. जर आपण खरच विश्वास ठेवला असता की देवाला दया हवी आहे, बलिदान नव्हे, तर आपण पाहू शकलो असतो की देव सदैव क्षमा करण्यास आणि आपल्याला मदत करण्यास तयार आहे. येशू परूश्यांच्या दृष्टिकोनापेक्षा पूर्णपणे भिन्न असा नियमाचा अर्थ स्पष्ट करीत होता.

नियमाने आपल्याला वैयक्तिकरीत्या खिन्न करून ख्रिस्ताकडे आणायचे होते. त्याने आपली समस्या आपल्याला दाखवायची होती. परंतु नियमाचा उपयोग दुसऱ्यांपेक्षा आपण चांगले आहोत हे सिद्ध करण्यासाठी करायचा नव्हता.

नियमाचा हा गैरवापर झाल्यामुळे अनेक जण नियमाचा तिटकारा करायला लागतात. पापी मन असताना आपल्याला देवाची कृपाशीलता दिसत नाही, आणि त्यामुळे नियम अशक्य वाटतो, म्हणून तो आपल्याला मारण्यासाठीच बनवला आहे असे वाटते. यालाच पापाचा फसवा स्वरूप, पापाची अत्यंत पापीपणा म्हणता येईल, ज्याचा उलगडा देव आपल्याला करून द्यायला इच्छितो. येथे ई. जे. वॅगोर्नर पौलाच्या वचनांचे असे स्पष्टीकरण करतो:

रोमकर ७:११–१४ “कारण पापाने आज्ञेच्या योगे संधी साधून मला फसवले व तिच्या योगे मला ठार केले. तरीपण नियमशास्त्र पवित्र आहे, आणि आज्ञा पवित्र, यथान्याय व उत्तम आहे. तर मग जे उत्तम ते मला मरण असे झाले काय? कधीच नाही! पाप ते पापच दिसावे, म्हणून जे उत्तम त्याच्या योगे ते माझ्या ठायी मरण घडवणारे असे झाले, आणि आज्ञेच्या योगे पाप पराकाष्ठेचे पापिष्ट व्हावे म्हणून असे झाले. कारण आपल्याला ठाऊक आहे की, नियमशास्त्र आध्यात्मिक स्वरूपाचे आहे; मी तर दैहिक, पापाला विकलेला असा आहे.”

नियम निर्दोष आहे. नियमाने दाखवले की पाप आपल्याला मारत आहे. “म्हणून नियम पवित्र आहे आणि आज्ञा पवित्र, न्यायी आणि चांगली आहे.” आपल्याला नियमाविरुद्ध संताप करायचे काहीच कारण नाही जसे एखादा माणूस आपल्याला सांगतो की आपण जे अन्न समजून खात आहोत ते प्रत्यक्षात विष आहे. तो आपला शत्रू नाही; तो आपला मित्र आहे. तो आपल्याला धोका दाखवतो; जर त्याने तो इशारा दिला नसता तर तो आपला मित्र ठरला नसता. तो विषामुळे झालेला आजार बरा करू शकत नाही म्हणून तो कमी मित्र होत नाही. त्याने फक्त आपल्याला जागृत केले की आपण आता वैद्याकडून मदत घेऊ शकतो. म्हणून नियम स्वतः आपल्यासाठी मृत्यू नव्हता, तर त्याची भूमिका अशी होती की “आज्ञेमुळे पाप अत्यंत पापी व्हावे.”

“नियम आध्यात्मिक आहे.” “कारण आपण जाणतो की नियम आध्यात्मिक आहे.” जर हा तथ्य अधिक व्यापकपणे मान्य केला गेला असता, तर ख्रिस्ती

राष्ट्रांमधील तथाकथित धार्मिक कायदा करण्याची प्रवृत्ती खूपच कमी झाली असती. लोकानीं देवाच्या आज्ञा जबरीने लागू करण्याचा प्रयत्न केला नसता. नियम आध्यात्मिक असल्यामुळे तो केवळ देवाच्या आत्म्याच्या सामर्थ्यानेच पाळता येतो. “देव आत्मा आहे” (योहान ४:२४); म्हणून नियम देवाच्या स्वभावाचेच स्वरूप आहे. “आध्यात्मिक” हे “देहस्वभावी” किंवा “शारीरिक” याच्या विरुद्ध आहे. म्हणूनच देहस्वभावात असलेला मनुष्य देवाला संतोष करु शकत नाही. {ई. जे. वॅगोर्नर, द प्रेझेंट ट्रुथ, २२ नोव्हेंबर १८९४}

इस्राएली लोक देवाबद्दलच्या त्यांच्या चुकीच्या कल्पना धरूनच नियमशास्त्र स्वतः पाळून दाखवू पाहत होते. नियम किती व्यापक आहे आणि फक्त ख्रिस्त आपल्या आत वास करतो तेव्हाच ते पूर्ण होऊ शकते, हे त्यांना दिसत नव्हते. त्यांना हे उमजत नव्हते की “नियमशास्त्र ख्रिस्ताकडे नेणारा आपला गुरू होता, जेणेकरून आपण विश्वासाने धर्मी ठरू.” (गलती ३:२४) देवाची इच्छा अशी होती की इस्राएली लोकांनी ख्रिस्ताचा स्वीकार करावा आणि त्यांच्या पित्याप्रमाणे म्हणजे अब्राहामप्रमाणे विश्वासाने धर्मी व्हावे, आणि “देवाचा मित्र” व्हावे (याकोब २:२३). परंतु तसे झाले नाही. यहूद्यांच्या मनात देवाचे तेच चित्र होते जे आदमाने मनात धरले होते.

“आणि मोशेला म्हणाले, “आमच्याशी तूच बोल, म्हणजे आम्ही ऐकू; देव आमच्याशी न बोलो, तो बोलला तर आम्ही मरू.” निर्गम २०:१९

देवाला दिसत होते की इस्राएली लोक दहा आज्ञांचा चुकीचा अर्थ लावतील. म्हणून देवाने नियम कसा पाळायचा याबद्दल अधिक तपशील देण्यासाठी अधिक नियम दिले. ते मोशेने नियमशास्त्राच्या पुस्तकात लिहिले आणि कराराच्या पेटीशेजारी, अति-पवित्र स्थानात ठेवले. हे नियम दहा आज्ञांमध्ये असलेल्या आध्यात्मिक तत्त्वांचे स्पष्टीकरण देण्यासाठी होते. पडलेल्या मानवाला दहा आज्ञांचे संपूर्ण, स्पष्ट आकलन व्हावे म्हणून हे मार्गदर्शक ठरले. मनुष्याने मेलमिलाप आणि आज्ञाधारकतेचे पूर्ण परिणाम स्वीकारण्यास नकार

दिल्यामुळे, नियमातील अधिक तपशील आवश्यक झाले ज्यायोगे आपल्या स्वभावातील अत्यंत पापीपणा प्रकट होईल आणि आपण त्यामुळे पश्चात्ताप करू (रोमकर ५:२०). याबद्दल प्रेरित लेखन म्हणते:

"प्रभुने आपल्या लोकांना फक्त दहा आज्ञांच्या वचनांवर सोडले नाही. देव जसा सांगेल तसे मोशेने न्याय आणि नियम लिहावेत कर्तव्यविषयी अतिशय सूक्ष्म सूचना ज्यायोगे दगडी पट्टीवर कोरलेल्या आज्ञांचे रक्षण होईल. अशा रीतीने प्रभुने चुकणाऱ्या मनुष्याला त्या पवित्र नियमाच्या कठोर आज्ञाधारकतेकडे नेण्याचा प्रयत्न केला, ज्याचा तो भंग करण्यास फारच प्रवृत्त असतो." {Signs of the Times, १७ जून १८८०, पॅरा १}

जर मनुष्याने आदामाच्या पतनानंतर त्याला दिलेला देवाचा नियम पाळला असता, नोहाने तो कराराच्या पेटीत जसा सांभाळला तसा जपला असता, आणि अब्राहामाने जसा तो आचरणात ठेवला तसा ठेवला असता, तर सुंतेच्या विधीची गरजच निर्माण झाली नसती. आणि अब्राहामाच्या संततीने त्या कराराचे पालन केले असते ज्याचे चिन्ह किंवा प्रतिज्ञा म्हणून सुंता देण्यात आली होती तर ते कधीही मूर्तिपूजेत गेले नसते, किंवा त्यांना मिसरदेशात जाण्याची परवानगी मिळाली नसती; आणि मग देवाने आपला नियम सिनाय पर्वतावरून जाहीर करणे, तो दगडी पट्ट्यांवर कोरणे, किंवा मोशेला दिलेल्या न्याय आणि आज्ञांमध्ये त्याचे रक्षण करण्यासाठी निश्चित निर्देश देणे, यांची गरजच पडली नसती. {Signs of the Times, १७ जून १८८०, पॅरा २}

मोशे देवाबरोबर पर्वतावर असताना हे न्याय आणि आज्ञा देवाच्या तोंडून ऐकून लिहीत होता. लोकांनी एकमेकांशी आणि परक्यांशी कसे वागावे याबद्दल दिलेले हे स्पष्ट निर्देश दहा आज्ञांच्या तत्त्वांना अधिक साधे आणि स्पष्ट रूप देतात, जेणेकरून ते चुकू नयेत. {Signs of the Times, १७ जून १८८०, पॅरा ३}

येथे एलेन व्हाईट स्पष्ट सांगते की मोशेला दिलेले हे न्याय आणि आज्ञा विधी नव्हते. त्यांचा हेतू दहा आज्ञा कशा पाळायच्या याबद्दल अधिक प्रकाश देणे हा

होता. आपल्या पापी स्वभावामुळे आपण देवाचा इतका गैरसमज करतो की आपल्याला या अतिरिक्त तपशीलांची गरज भासते “सुलभ आणि स्पष्ट रीतीने दिलेले, जेणेकरून ते चुकू नयेत.” एलेन व्हाईटची इतर लिखाणेही ह्याच उद्देशाची अनेक तत्त्वे दाखवितात आपल्याला नियमशास्त्राच्या आज्ञाधारकतेत परत आणण्यासाठी मदत करणे. जरी असे दिसते की दहा आज्ञांमध्ये अजून अधिक नियम वाढवले जात आहेत, प्रत्यक्षात ते दहा आज्ञांचे स्पष्टीकरणच आहे.

परंतु या व्यतिरिक्त आज्ञांनीही इस्राएलला पश्चात्तापापर्यंत आणले नाही. त्यांना अद्याप असे वाटत नव्हते की ते सर्वजण पापी आहेत आणि देवानेच त्यांच्यामध्ये नियम ठेवायला हवा. त्यांनी नवीन करारात प्रवेश केला नाही, आणि त्यामुळे त्यांपैकी कोणीच नियम पाळू शकत नव्हते. त्यांना ते उच्च बोलावणेही दिसले नाही जगासाठी देवाने त्यांना करायला सांगितलेले मेलमिलापाचे कार्य, म्हणजेच एक “याजकांचे राज्य” होणे त्यांना दिसले नाही.

तेव्हा मोशे देवाकडे वर गेला; आणि परमेश्वराने त्याला पर्वतातून हाक मारून सांगितले की, “याकोबाच्या घराण्याला हे सांग, इस्राएल लोकांना हे विदित कर. मी मिसऱ्यांचे काय केले ते व तुम्हांला गरुडाच्या पंखांवर बसवून मी आपणाकडे कसे आणले आहे हे तुम्ही पाहिले आहे; म्हणून आता तुम्ही खरोखर माझी वाणी ऐकाल आणि माझा करार पाळाल तर सर्व लोकांपेक्षा माझा खास निधी व्हाल, कारण सर्व पृथ्वी माझी आहे; पण तुम्ही मला याजकराज्य, पवित्र राष्ट्र व्हाल. हेच शब्द तू इस्राएल लोकांना सांग.” गणना १९:३-६

देवाने इस्राएली लोकांना गरुडाच्या पंखांवर उचलल्याप्रमाणे प्रेमळ पित्याप्रमाणे मिसरदेशातून बाहेर काढले होते; परंतु ते देवाला असा मानत होते की तो त्यांना मिसरदेशातून बाहेर आणून मारण्यासाठीच घेऊन आला आहे (निर्गम १४:११; १६:३; गणना १४:२; २०:४; २१:५). त्यांनी देवाला अगदी आदमाने जसे पाहिले तसेच पाहिले, आणि आदमाप्रमाणेच त्यांनी इतरांवर दोष टाकण्याची वृत्ती

स्वीकारली. ते अद्यापही दोषाच्या मनोवृत्तीमध्ये अडकले होते, पश्चात्तापाच्या मनोवृत्तीमध्ये नव्हते. हीच आपली मानवी वृत्ती आहे, आणि आपणही आपल्या दैहिक स्वभावात त्यांच्यासारखेच आहोत. वर दिलेला एलेन व्हाईटचा उतारा पुढे असे सांगतो:

"कारण त्यांनी माझे निर्णय पाळले नाहीत; माझे नियम टाकून दिले, माझे शब्बाथ भ्रष्ट केले, व त्यांचे डोळे त्यांच्या वडिलांच्या मूर्तींकडे लागले. तेव्हा जे चांगले नाहीत असे नियम मी त्यांना दिले, ज्यांनी ते जगायचे नाहीत असे निर्णय त्यांना दिले." (यहेज्केल २०:२४–२५) सततच्या आज्ञाभंगामुळे, परमेश्वराने त्याच्या नियमाच्या भंगाला दंड जोडले जे भंग करणाऱ्यासाठी चांगले नव्हते आणि ज्यायोगे तो आपल्या बंडात जगू शकणार नव्हता. {Signs of the Times, १७ जून १८८०, पॅरा ४}

जेव्हा लोकांनी त्या नियमाचा जो देवाने इतक्या तेजोमय महिमेत जाहीर केला होता त्याचा भंग केला, तेव्हा त्यांनी त्या महान नियमदात्याचा उघड तिरस्कार केला, आणि त्याची शिक्षा म्हणजे मृत्यू होते. {Signs of the Times, १७ जून १८८०, पॅरा ५}

मुक्त क्षमा ही मनुष्याच्या त्या हृदयाला परकी आहे जी ख्रिस्ताच्या आत्म्यास दूर सारते. मिसरदेशातून निघालेल्या यहूद्यांनी ख्रिस्ताला दूर सारले कारण त्यांना वाटले की ख्रिस्त त्यांना अरण्यात मारण्यासाठी नेतो आहे. देवाबद्दलचे त्यांचे सततचे नकारात्मक विचार की देवाच्या मनात त्यांच्यासाठी वाईट हेतू आहेत यामुळे त्यांच्या कठीण होत चाललेल्या हृदयावर देवाच्या आत्म्यास कार्य करणे कठीण झाले. त्या महान नियमदात्याचा उघड तिरस्कार पाहून देवाला त्यांना अशी दगडी न्यायव्यवस्था द्यावी लागली की जी त्यांच्या दगडासारख्या हृदयाला तरी स्वीकारण्याजोगी वाटेल; अन्यथा तो न्याय त्यांना अन्यायकारक वाटला असता आणि देव अन्यायी आहे असे त्यांनी मानले असते. भंग करणाऱ्याचा मृत्यू त्यांना असे वाटू देत होता की त्यांची क्षमा झाली आहे आणि

देवाशी त्यांचा मेलमिलाप झाला आहे जसे आदमाला एखाद्या कोकराच्या मृत्यूमुळे स्वतःला क्षमा मिळाल्याची आणि देवाशी मेळ बसल्याची भावना झाली होती.

आपल्या आज्ञांमुळे मळीन झालेले

पाप करणाऱ्याला मरण येणे ही जी मानवी गरज होती, ती इस्राएलच्या नागरी न्यायव्यवस्थेतील कठोर शिक्षांमध्ये प्रकट झाली जिथे दगडफेक ही शिक्षा होती आणि ही शिक्षा इस्राएलाने मिसरदेशात शिकली होती (निर्गम ८:२६).

मनुष्य देवाचा नियम मुळातच आपल्या कल्याणासाठी आहे, आणि आपण जर फक्त मागितले व विश्वास ठेवला तर देव आपल्याला तो नियम पूर्ण करण्यात मदत करील, ह्या सत्यावर विश्वास करीत नाही. परिणामी, आपण निर्मितीच्या आरंभी ज्या उच्च स्थितीत होतो त्यातून हळूहळू खाली गेलो. आपल्याला सतत चिन्हे व चमत्कारांची गरज भासली ज्यायोगे आपली क्षमा झाली आहे हे आपण मानू शकू! कधी सुंता, कधी बलिदाने, तर कधी पर्वतावरचा भयंकर वीज-गर्जना. हे सर्व आपल्या न्यायाच्या कल्पनेत बसत होते, देवाच्या नव्हे; ही गरज आपली होती, देवाची नव्हती जसे एलेन व्हाईट स्पष्ट सांगते. तो विलक्षण उतारा पुन्हा पाहू:

“जर मनुष्याने आदामाच्या पतनानंतर त्याला दिलेला देवाचा नियम पाळला असता, नोहाने त्याला पेटीत जपला तसा जपला असता, आणि अब्राहामाने तो आचरणात आणला तसा आणला असता, तर सुंतेच्या विधीची गरजच पडली नसती. आणि अब्राहामाच्या संततीने त्या कराराचे पालन केले असते ज्याचे चिन्ह म्हणून सुंता देण्यात आली तर ते कधीही मूर्तिपूजेत गेले नसते किंवा मिसरदेशातही गेले नसते; आणि मग देवाने आपला नियम सिनाय पर्वतावरून जाहीर करणे, तो दगडी पट्ट्यांवर कोरणे, किंवा मोशेला दिलेल्या न्याय व

आज्ञांमध्ये निश्चित निर्देश देणे, याची आवश्यकता निर्माण झाली नसती.” {Signs of the Times, १७ जून १८८०, पॅरा २}

देवाची उपासना आपण कधी आणि कशी करावी (“खरे खमीर नसलेली प्रामाणिकता व सत्य” १ करिंथ ५:८), त्यासाठी देवाने ठरवलेली वेळ ज्यात शब्बाथही आहे (लेवीय २३) आणि आपण एकमेकांशी कसे वागावे, हे सारे ख्रिस्ताने मोशेला दिलेल्या नियमशास्त्राच्या पुस्तकात नोंदविले गेले; पण आपण त्याचा तिरस्कार केला आहे, आणि तो तिरस्कार आपण अद्यापही करीत आहोत. देवाला कृपाशील म्हणून पाहण्यास नकार देण्याच्या या हठी वृत्तीची शिक्षा मृत्यू होती. कारण आपण देवाला मृत्यूची मागणी करणारा देव म्हणून पाहतो जो प्रत्यक्षात तसा नाही आणि आदमामध्ये उद्भवलेला जो मृत्यु-आज्ञेचा गैरसमज होता तोच आपल्या आतही जिवंत राहून आपल्या समोर प्रतिध्वनित झाला. देवाबरोबर मेलमिलाप न झालेल्या अशा अवस्थेत आपण शब्बाथ पवित्र राखू शकत नाही; आणि नीतिमत्त्वाच्या परिपूर्णतेपर्यंत पोहोचविणारी खरी पवित्रीकरणाची प्रक्रिया आपल्या आयुष्यात घडूच शकत नाही.

मी त्यांची नासधूस केल्याने त्यांना असे समजावे की मी परमेश्वर आहे; मी त्यांना त्यांच्या यज्ञार्पणासंबंधाने असे भ्रष्ट केले की त्यांनी गर्भाशयातून प्रथम निघालेल्यांचा अग्नीत होम केला. यहेज्केल २०:२६

देवाने आपल्या बेशुद्धतेत दडलेल्या त्याच्याविरुद्धच्या वैरभावाला प्रकट होऊ दिले; कारण आपण मानलेली मृत्यूची आज्ञा की देव मरणाची मागणी करतो यामुळे इस्राएली लोकांना असे वाटले की यहोवाला तृप्त करण्यासाठी त्यांनी आपल्या मुलांना अग्नीत घालून द्यावे, किंवा त्यांच्या स्वतःच्या दोषारोपाच्या न्यायप्रणालीनुसार कल्पल्या गेलेल्या इतर कोणत्याही देवतांना तशी तृप्ती द्यावी. आपले मानवी आदेश, मानवी कायदे ते पूर्णपणे मानवनिर्मित असोत किंवा देवाच्या बाजूने केलेले मानवी दुर्बलतेकरिता दिलेले तात्पुरते सवलतीचे

व्यवस्थापन हे सर्व थांबण्यासाठीच होते, जेव्हा आपल्याला स्वतःचा पापी स्वभाव खरोखर जाणवेल, आणि देवाने आपल्यासाठी किती काही केले आहे हे आपण पाहू. देव कधीही बदलला नव्हता, न बदलला आहे; आपल्यासाठी करण्याच्या देवाच्या तयारीत किंचितही फरक आला नव्हता. परंतु आपण अखेर विश्वास ठेवला जेव्हा आपण त्याला आपल्यासाठी स्वतःचा पुत्र देताना पाहिले, देहधारणेच्या अद्भुत रहस्यामध्ये.

“आणि जो सर्व सत्तेचे व अधिकाराचे मस्तक आहे त्याच्यामध्ये तुम्ही पूर्ण केलेले आहात. त्याच्या ठायी तुमची सुंताही झाली आहे, परंतु ती माणसांच्या हातून झालेली नाही, तर तुम्ही आपला दैहिक स्वभाव1 झुगारून दिल्याने ख्रिस्ताच्या सुंतेच्या द्वारे तुमची सुंता झाली. तुमचा बाप्तिस्मा झाला तेव्हा तुम्ही त्याच्याबरोबर पुरले गेलात, आणि ज्याने त्याला मेलेल्यांतून उठवले त्या देवाच्या कृतीवरील विश्वासाच्या द्वारे त्याच्याबरोबर उठवलेही गेलात. जे तुम्ही आपल्या अपराधांनी व देहस्वभावाची सुंता न झाल्याने मेलेले होता त्या तुम्हांला त्याने त्याच्याबरोबर जिवंत केले, त्याने आपल्या सर्व अपराधांची क्षमा केली;” कलस्सैकर २:१०–१३

मानवी विचारसरणीतील हा संपूर्ण दुष्ट भ्रम की देवाने आपल्याला सोडून दिले आहे, की देव हा एक क्रूर ‘निर्माता’ आहे ख्रिस्ताने तो सर्व आपल्या अंगावर घेतला आणि कबरेमध्ये दफन केला. आपल्या सृष्टीकर्त्याबद्दल ग्नॉस्टिक स्वरूपाच्या विकृत कल्पना बाळगण्याचे आता काहीही कारण नाही. मृत्युदंडाचा हुकूम, ज्यामध्ये त्या (यज्ञ पद्धती) ला सामोरे जाण्यासाठी मान्य केलेल्या सर्व गोष्टींचा समावेश होता, तसेच अपराधीपणा आणि लज्जेला तोंड देण्याच्या माणसाच्या तुटलेल्या पद्धती (फरिसीवाद/कायदेशीरपणा, तपस्वीवाद, ज्ञानवाद, तुष्टीकरण, प्रक्षेपण, बळीची मानसिकता, दडपशाही, तर्कसंगतीकरण आणि इतर सर्व संरक्षण यंत्रणा) यांचा समावेश होता, ते सर्व वधस्तंभावर

खिळले गेले. ख्रिस्ताच्या योगे अखेर आपण हे ओळखतो की देव आपला शत्रू नाही; देव आपली पापरुग्णता दूर करण्यासाठी आपल्यासाठी सर्व काही करण्यास तत्पर आहे. आता आपण खरोखर विश्वास ठेवू शकतो की आपल्याला क्षमा मिळू शकते, आणि देवाचा नियम आपल्या हितासाठी आहे आणि देवच ख्रिस्ताच्या योगे तो नियम आपल्या देहामध्ये पूर्ण करील. आपल्याला लक्षात येते की आपण आपल्या पापांमध्ये मृत होतो; परंतु ख्रिस्त ज्याला आपल्यासाठी दिले गेले तो जगाच्या प्रारंभापासून आपल्याबरोबर राहिला, व त्याने आपल्याबरोबर दु:ख भोगले.

कारण तोच आमची शांती आहे; त्याने दोघांना एक केले आणि मधली आडभिंत पाडली; त्याने आपल्या देहाने वैर, म्हणजे आज्ञाविधींचे नियमशास्त्र नाहीसे केले; ह्यासाठी की, स्वत:च्या ठायी दोघांचा एक नवा मानव निर्माण करून त्याने शांती प्रस्थापित करावी; इफिसकरांस २:१४-१५

आपण हे अगदी स्पष्टपणे समजून घेतले पाहिजे. “विधींच्या ऋणपत्राचे खोडणे” (कलस्सैकर २:१४) हा वाक्प्रचार देवाच्या नियमातील तत्त्वांशी मुळीच संबंधित नाही. हे तर निश्चित आहे की प्रभूने ठरवून दिलेल्या त्याच्या पवित्र भेटीच्या वेळा ज्या काळात तो आपल्या अधिक जवळ येतो आणि आपल्याला त्याच्यासोबत संगतीसाठी बोलावतो त्यांना रद्द करणे याचा अर्थ अजिबात नाही. जे नष्ट केले गेले, जे खोडून टाकले गेले, ते म्हणजे आपले पापी मन, देवाबद्दलची वैरभावाची वृत्ती, ज्यामुळे आपण देवापासून वेगळे झालो होतो आणि ज्याचे प्रगटीकरण असे होत होते की देव आम्हांला क्षमा करील यावर विश्वास ठेवण्यापूर्वी आपल्याला बलिदान आणि तृप्तीची गरज वाटत होती.

“आपल्याविरुद्ध असलेले म्हणजे आपल्याला प्रतिकूल असलेले विधींचे ऋणपत्र त्याने खोडले व वधस्तंभाला खिळून त्याने ते रद्द केले. त्याने सत्ताधीशांना व अधिकाऱ्यांना नाडून त्यांच्याविरुद्ध वधस्तंभावर जयोत्सव करून त्यांचे उघडउघड प्रदर्शन केले.” कलस्सैकर २:१४–१५

ख्रिस्ताने कर्ज फेडले आणि आपल्या कटू परकेपणावर मात केली जी आपल्याला देवाशी समेट करण्यापासून रोखत होती. सैतान आणि त्याचे दुष्ट दूत आपल्या देवापासूनच्या दुराव्यामुळे निर्माण झालेल्या द्वेष, दुष्टता, दोषारोप, तृप्तीची भीती, असुरक्षितता, चिंता या अंतर्गत प्रवृत्तींचा उपयोग करून आपले मन नियंत्रित करीत होते. याच “प्रधानत्व आणि अधिकार” ज्यांनी आपल्याला देवापासून रोखून धरले होते त्यांवर ख्रिस्ताने विजय मिळविला त्याच्या स्वतःच्या जीवनाद्वारे, आपल्याकरिता पाप आणि पापातून उत्पन्न होणारे सर्व दुष्ट विचार स्वतःवर घेण्याच्या त्याच्या तयारीद्वारे, आणि शेवटी त्याच्या पुनरुत्थानाद्वारे, जे सिद्ध करते की त्याचा मृत्यूवर अधिकार आहे. एकदा का आपण समजलो की ख्रिस्ताने काळाच्या आरंभीपासूनच आपल्यासाठी किती कार्य केले आहे, तेव्हा आपण त्याचा मेलमिलाप घडविणारा आत्मा स्वीकारतो, आणि मग अपयशाचे ओझे इतरांवर ढकलल्याशिवाय आपण त्याचे नियम पाळण्यास सक्षम होतो.

निर्मात्याचा त्याच्या निर्मितीशी समेट

मानवाच्या मनातील मृत्यूची आज्ञा तुटल्यापासून, देवाने भौतिक जग जसे निर्माण केले आहे त्याबद्दल आपल्याला आता देवाविषयी राग ठेवण्याची गरज नाही; कारण अखेर आपण हे जाणले आहे की तो आपल्याविरुद्ध नाही तर आपल्यासाठी आहे. आपण आता पापाच्या फसवणुकीखाली नाही, कारण ख्रिस्ताने आपल्या मनावर राज्य करणाऱ्या त्या “प्रधानत्वे” आणि “अधिकारांना म्हणजे त्या प्राथमिक, विकृत तत्त्वांना “काढुन” टाकले आहे. ख्रिस्त जबरदस्तीने राज्य करत नाही. तो प्रेमाने राज्य करतो आपले देवाशी नाते, आपल्या बांधवांशी नाते, आपल्या स्वतःच्या देहाशी नाते, आणि संपूर्ण भौतिक निर्मितीशी आपला संबंध पुन्हा मूळ स्वरुपात पुनर्स्थापित करतो.

ग्नॉस्टिसिझम ख्रिस्ती धर्माला अशी विकृती देत होते ज्यामुळे पौलाने जसा सुवार्तेत मेलमिलापाचा संदेश शिकविला, तो पूर्ण अर्थाने नाकारला जात होता. ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती शिकवणींचे आणखी काही परिणाम असे होते:

“धर्माचे प्राथमिक लक्ष्य हे या जगावर नसून त्या दुसऱ्या स्वर्गीय विश्वावर असले पाहिजे.” Spirit of Antichrist, ऍलन नाइट, पृ. १७९

“ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती धर्माने नेहमी असे शिकविले की अध्यात्म हे पूर्णपणे अंतर्गत असते.” पृ. ७५

“अध्यात्म हे भौतिक जीवनाच्या अनुभवात सापडत नाही; आणि बायबल वा इतर कोणी सांगितलेल्या भौतिक आचरणावरील नियमांमध्ये तर अजिबात नाही.” पृ. ४३

या तत्त्वांमुळे ग्नॉस्टिक लोक प्रभुभोज आणि अशा इतर भौतिक विधींना तिरस्काराने पाहत, ज्यांच्या माध्यमातून आत्मिक सत्ये समजण्यासाठी देवाने मार्ग उघडे ठेवले होते. प्राचीन व आधुनिक ग्नॉस्टिक लोक भौतिक निर्मितीकडे आणि त्यामुळे निर्मात्याकडेही कटू अवमानाने पाहतात (जरी ते बाहेरून ‘आध्यात्मिक’ किंवा ‘देवभक्त’ असल्याचे भासवत असले तरी). परंतु ख्रिस्तामध्ये मिळालेल्या आपल्या नवीन आशेने “जुनी गोष्ट गेली; पहा, सर्व काही नवीन झाले” (२ करिंथ ५:१७). निर्मितीतील दोष हे आता आपण स्वतःच्या दोषांचे प्रतिबिंब मानतो; आणि निर्मितीतील ख्रिस्ताची कृपा आपल्याला सुंदर आणि अनमोल भासते कारण आपल्याला आता आपल्या सृष्टीकर्त्या-पित्याचे खरे मूल्य कळले आहे. ख्रिस्तीच्या जीवनात कृतज्ञतेने चिंता व असुरक्षिततेची जागा घेतली आहे.

आपल्या प्रभूने म्हटले आहे: “तुम्ही मनुष्याच्या पुत्राचा देह खाल्ला नाही व त्याचे रक्त प्याला नाही तर तुमच्यामध्ये जीवन नाही; जो माझा देह खातो व माझे रक्त पितो, त्याला सार्वकालिक जीवन प्राप्त झाले आहे; आणि मीच त्याला

शेवटल्या दिवशी उठवीन. कारण माझा देह खरे खाद्य व माझे रक्त खरे पेय आहे.” योहान ६:५३–५५ हे आपल्या शारीरिक स्वरूपासाठीही सत्य आहे. ख्रिस्ताच्या मृत्यूमुळेच आपण हे पृथ्वीवरील जीवनही जगत आहोत. आपण खाणारी भाकरी हे त्याच्या तूटलेल्या शरीराचे खरे मूल्य आहे. आपण पिणारे पाणी हे त्याच्या सांडलेल्या रक्ताने खरेदी केलेले आहे. पवित्र असो वा पापी प्रत्येक मनुष्य जेव्हा आपला दैनिक आहार घेतो, तेव्हा तो प्रत्यक्षात ख्रिस्ताच्या देहाने आणि रक्तानेच पोसला जातो. कालवरीचा क्रूस प्रत्येक भाकरीवर उमटलेला आहे; प्रत्येक पाण्याच्या झऱ्यात प्रतिबिंबित आहे. हे सर्व ख्रिस्तानेच शिकविले जेव्हा त्याने आपल्या महान बलिदानाच्या स्मरणार्थ त्याची चिन्हे ठरवून दिली. वरच्या खोलीतील प्रभुभोजाच्या सेवेतून झळकणारे प्रकाश आपल्या दैनंदिन आहारालाही पवित्र करतात. घरातील भोजनाला प्रभूच्या मेजासारखी पवित्र बनवतात आणि प्रत्येक भोजन एक पवित्र विधी होते. {DA 660.3}

प्रभूभोजनात सहभागी होणे चुकीचे नाही

ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती लोकांच्या दृष्टीने भौतिक वस्तू खाणे-पिणे हा उपासनेचा भाग नसतो; अशा भौतिक गोष्टी त्यांच्या मते या भौतिक जगाच्या गुलामगिरीची चिन्हे आहेत. म्हणूनच ग्नॉस्टिक मनुष्य-निर्मित नियम बनवतो: “स्पर्श करू नका; चव घेऊ नका; हात लावू नका” (कलस्सैकर २:२१) असे भौतिक वस्तूंविषयीचे कठोर आदेश, जे उपासनेत वापरू नयेत असे तो सांगतो. अंतर्गत ‘आध्यात्मिक अनुभवावर’ एकट्या आणि संपूर्ण लक्ष केंद्रित करणे हेच ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती लोकांचे प्रमुख तत्त्व ठरते.

पौल ग्नॉस्टिक विधर्माविरुद्ध बोलतोय का याबद्दल आणखी पुरावे आहेत काय?

“लीन म्हणवून घेण्याच्या इच्छेने देवदूतांची उपासना करणाऱ्या, स्वतःला न दिसलेल्या गोष्टींवर अवलंबून राहणाऱ्या व दैहिक बुद्धीने उगीचच गर्वाने फुगणाऱ्या कोणा माणसाला तुम्हांला फसवून तुमच्या बक्षिसास मुकवू देऊ नका.” कलस्सैकर २:१८

ग्नॉस्टिक शिकवणीत ‘एऑन्स’ नावाच्या संकल्पना होत्या या देवापासून निघणाऱ्या प्रक्षेपित आध्यात्मिक शक्ती मानल्या जात. एऑन्स आणि यहूदी-ख्रिस्ती देवदूतांमध्ये बरीच साधर्म्ये आढळतात: दोघेही देवाचे सेवक, देवाकडून उत्पन्न झालेल्या प्रकाशमय सृष्टी, आणि देवाच्या स्वरूपाच्या झळाळी म्हणून वर्णन केल्या जात. खरं तर काही ग्नॉस्टिक देवदूत उदा. आर्मोझेल हे एऑन्सच मानले जात. (विकिपीडिया: Aeon – Gnosticism)

व्हॅलन्टिनियन ग्नॉस्टिक ख्रिस्त्यांमध्ये देवदूतपूजेचे प्रत्यक्ष पुरावे मिळतात. व्हॅलन्टिनस इ.स. १०० ते १६० दरम्यान जगला; अशी अफवा होती की तो एका अशा व्यक्तीचा शिष्य होता जो स्वतः पौलाचा शिष्य होता. त्याची शिकवण पौलाच्या काळात अस्तित्वात असलेल्या एऑन्स-विचारधारेचे पुढील विकसित स्वरूप आहे.

“व्हॅलन्टिनियन ख्रिस्ती संस्कारांमध्ये सहभागी होत, शेवटी एका ‘दैवी विवाह-विधी पर्यंत पोहोचत, ज्यात त्यांचे देवदूतांशी आत्मिक विवाह लावले जात. एखादा पुरुष दीक्षित झाल्यावर त्याचा विवाह एका स्त्री देवदूत एऑनशी; आणि स्त्री दीक्षित झाल्यावर तिचा विवाह एका पुरुष देवदूत एऑनशी घडविला जाई.” — Primitive Christianity in Crisis (2003), p. 102

नियमशास्त्राच्या पुस्तकात देवदूतपूजेचा कुठेही आदेश नाही. त्यात फक्त देवाचीच उपासना करण्याचा आदेश आहे.

“तुम्ही जगाच्या प्राथमिक शिक्षणास ख्रिस्ताबरोबर मेला आहात तर जगात

जगत असल्यासारखे विधींच्या स्वाधीन का होता? म्हणजे “हाती धरू नको, चाखू नको; स्पर्श करू नको,” अशा प्रकारचे उपभोगाने नष्ट होणाऱ्या वस्तूंविषयी माणसांच्या आज्ञांचे व शिक्षणाचे जे विधी आहेत त्यांच्या स्वाधीन का होता?” कलस्सैकर २:२०-२२

या उताऱ्यात ‘हाती धरू नको, चाखू नको; स्पर्श करू नको’ हे वाक्य दोन गोष्टींमध्ये गुंफलेले दिसते:

(१) “जगातील प्राथमिक तत्त्वे”

(२) “मनुष्यांच्या आज्ञा व शिकवणी”

‘स्पर्श करू नका, चव घेऊ नका, हात लावू नका’ हे शब्दसमूह मनुष्यांच्या आज्ञा व शिकवणींशी संबंधित आहेत, ज्यांचे मूळ जागतिक प्राथमिक तत्त्वांमध्ये आहे हे विधान पर्याप्त सुरक्षितपणे करता येते. ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती यहूदी उपासनेतील भौतिक घटकांना चुकीचे मानत आणि धार्मिक वा सामाजिक समारंभांत खाणेपिणे किंवा उत्सव साजरा करणे हे त्यांना अत्यंत खटकत असे. त्यामुळे त्यांचा घोष असा असे: “स्पर्श करू नका, चव घेऊ नका, हात लावू नका.”

तसेच, यहूदी लोक ख्रिस्ती लोकांवर हा आरोपही करू शकत होते की त्यांनी लेवीय याजकत्वाच्या अधिकाराबाहेर पवित्र अन्न आणि पेय घेऊन प्रभुभोजामध्ये सहभागी होऊ नये. ॲडम क्लार्क या संदर्भात असे स्पष्ट करतो:

“ही वाक्यरचना यहूद्यांमध्ये अत्यंत सामान्य होती. मक्कोथ, फोलिओ XXI, 1 मध्ये लिहिले आहे: ‘जर ते नाझीराला म्हणाले पिऊ नको, पिऊ नको आणि तो तरीही पितो, तर तो दोषी आहे. जर ते म्हणाले दाढी करू नको, करू नको आणि तो तरीही दाढी करतो, तर तो दोषी आहे. जर ते म्हणाले हे कपडे घालू नको, घालू नको आणि तो तरीही वेगळ्या प्रकारचे वस्त्र घालतो, तर तो दोषी आहे.’” - ॲडम क्लार्क, कलस्सैकर २:२१ वर भाष्य

याव्यतिरिक्त यहूदी ख्रिस्ती लोकांवर हा आरोपही करत असत की त्यांनी शब्बाथ, चंद्रदर्शन, आणि सणवारांच्या दिवशी बलिदानांचा समावेश केला नाही कारण ख्रिस्ती लोकांनी यापैकी सर्व गोष्टी ख्रिस्तामध्ये पूर्ण झाल्याचे मानले. निःसंशयपणे या सर्व गोष्टी ख्रिस्ताच्या मृत्यूत पूर्ण झालेचे छायाचित्रे होते. म्हणूनच पौल येथे दोन प्रकारच्या आक्रमणांना उत्तर देत आहे: एक- ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती लोकांकडून येणारे हल्ले, आणि दोन - यहूदी कायदेशीरतावाद्यांकडून येणारे दोषारोप, विशेषतः धार्मिक सभांमध्ये खाणेपिणे व उत्सवांबाबत.

कलस्सैकरांस २:१६–१७ ची पुनर्मांडणी

हे आपल्याला कलस्सैकर २ मधील मुख्य मुद्द्याकडे घेऊन जाते. आपण हा उतारा पुन्हा वाचू या.

“म्हणून तुमच्या खाण्यापिण्यावरून, सण, अमावस्या किंवा शब्बाथ पाळण्यावरून कोणाला तुमचा न्याय करू देऊ नका. या गोष्टी तर येणाऱ्या गोष्टींची छाया अशा आहेत; पण शरीर ख्रिस्ताचे आहे.” कलस्सैकर २:१६–१७

या उताऱ्यातील चार महत्त्वाच्या गोष्टी आपण लक्षात घ्यायला हव्यात:

(१) (विषयी/वरून) या शब्दाचा उपयोग.

(२) जोडून दिलेल्या विरामचिन्हांचा विशेषतः (तसेच) ह्याचा उपयोग, की पुढे येणारे विधान आधी सांगितलेल्या गोष्टीची व्याख्या करीत असल्याचा अर्थ निर्माण होतो; आणि ‘तसेच’ या शब्दातील मोठ्या अक्षरामुळे जणू नवे वाक्य सुरू होत असल्याचा भास.

(३) ‘पण’ या शब्दाचा उपयोग.

(४) ‘शरीर ख्रिस्ताचे आहे’ या विधानातील 'आहे’ हा पुरवलेला शब्द.

१ **(**विषयी**/**वरून**)** या शब्दाचा उपयोग

आपण (विषयी/वरून) हा शब्द नवीन करारामध्ये इतर ठिकाणी कसा वापरला आहे ते पाहू. Strong's Concordance (G3313) मध्ये या शब्दाबद्दल असे म्हटले आहे:

G3313: एक जुना परंतु अधिक मूळ अशा μορ रूपापासून (meiromai — एखादा भाग मिळवणे किंवा वाटप करून देणे) आलेला शब्द; म्हणजे एखादा भाग, हिस्सा, विभाग किंवा वाटा (प्रत्यक्ष किंवा रूपक अर्थाने, विविध संदर्भांमध्ये): — behalf, coast, course, craft, particular (+-ly), part (+-ly), piece, portion, respect, side, some sort (-what).

हा शब्द पुढीलप्रमाणे अनुवादित केला गेला आहे: भाग (२४ वेळा), वाटा (३ वेळा), किनारा (३ वेळा), वतीने (२ वेळा), विषयी/वरून (२ वेळा), आणि इतर विविध (९ वेळा).

नवीन करारातील काही उदाहरणे खालीलप्रमाणे:

"परंतु अर्खेलाव हा आपला बाप हेरोद ह्याच्या जागी यहूदीयात राज्य करत आहे असे ऐकून तो तेथे जाण्यास भ्याला, आणि स्वप्नात सूचना झाल्यामुळे तो गालील प्रांतास [G3313] निघून गेला," मत्तय २:२२

"त्यांपैकी धाकटा बापाला म्हणाला, 'बाबा, मालमत्तेचा माझा वाटा [G3313] मला द्या.' तेव्हा त्याने आपल्या मिळकतीची त्यांच्यात वाटणी केली. लूक १५:१२

"मग त्यांनी त्याला भाजलेल्या माशाचा तुकडा [G3313] [व मधाच्या पोळ्याचा काही भाग] दिला." लूक २४:४२

मत्तय २:२२ आणि लूक १५:१२ मध्ये हा शब्द 'व' या निश्चित लेखासह

अनुवादित केला आहे, परंतु लूक २४:४२ मध्ये तो वापरलेला नाही. ‘भाग’ किंवा ‘तुकडा’ हा मराठी शब्द वापरला तर आपल्याला त्या भागाचे निश्चित किंवा अनिश्चित लेखाद्वारे स्पष्ट वर्णन करावे लागते. पौल ज्या संदर्भात हा शब्द वापरतो, त्यामध्ये निश्चित लेख अधिक योग्य वाटतो; तरीही दोन्ही प्रकार चालू शकतात. ही माहिती लक्षात घेऊन आता हा अर्थ मजकुराला लागू करू या:

“तुमच्या खाण्यापिण्यावरून, किंवा एखाद्या सणाच्या / चंद्रदर्शनाच्या / शब्बाथाच्या [त्या भागावर / त्या वाट्यावर / एखाद्या तुकड्यावर] कोणाला तुमचा न्याय करू देऊ नका.”

‘खाण्यापिण्यावरून' या शब्दांचा उपयोग पुढे येणाऱ्या ‘किंवा’ या शब्दाचा संदर्भ ठरवतो. म्हणजे पौल सण, चंद्रदर्शन आणि शब्बाथ यांमधील एका विशिष्ट भागाविषयी बोलत आहे.

२. **‘तसेच/किंवा’** आणि कोलन हे पुरवलेल्या शब्दाचा वापर

आता आपण एक महत्त्वाची गोष्ट ओळखली पाहिजे: ‘वरून’ हा शब्द आणि कोलन हे दोन्ही पुरवलेले आहेत. म्हणजे मूळ ग्रीक मजकूरात हे अस्तित्वात नाहीत. इंडियन रीवाइज्ड वर्जन (IRV) - मराठी मध्ये पुरवलेले शब्द अधोरेखित केलेले असतात.

“म्हणून तुमच्या खाण्यापिण्यावरून, सण, अमावस्या किंवा शब्बाथ (वरून) कोणाला तुमचा न्याय करू देऊ नका." कलस्सैकर २:१६

इथे कोलन हा पुरवलेला आहे तो मूळ मजकुरात नाही. यामुळे वाक्याचा अर्थ लक्षणीय बदलतो. जर आपण हा कोलन काढून टाकला, आणि पुढील वाक्य ‘जे’ हा शब्द छोट्या अक्षराने सुरू होईल अशा रीतीने वाक्य चालू दिले, तर

आपल्याला एक अत्यंत महत्त्वाचा अर्थ लक्षात येतो:

“तुमच्या खाण्यापिण्यावरून, किंवा सणाच्या, चंद्रदर्शनाच्या किंवा शब्बाथाच्या त्या भागावर कोणाला तुमचा न्याय करू देऊ नका, जे येणाऱ्या गोष्टींची छाया आहेत.”

हे लक्षात आले का? पौल सण, चंद्रदर्शन आणि शब्बाथ यांच्या त्या ‘भागा’ विषयी बोलत आहे, जे येणाऱ्या गोष्टींची छाया आहेत. पौलाची मुख्य चिंता ही ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती लोकांच्या भौतिक गोष्टींबद्‌दल असलेल्या अनास्थेची होती. त्यामुळे त्याचा ‘खाण्यापिण्यावरून’ संदर्भ हा दैनंदिन सामाजिक खाण्यापिण्याशी अधिक निगडित असण्याची शक्यता जास्त आहे ज्याला ग्नॉस्टिक-मनाचे, संयमवादी ख्रिस्ती नाखूष असून निरुत्साहित करीत असत.

पौल खाण्यापिण्याबद्‌दल प्रथम उल्लेख करतो, यावरून असे सुचते की हेच त्याच्या चिंतेचा सर्वात मोठा विषय होता, आणि हीच गोष्ट पुढे दिलेल्या इतर गोष्टींमध्येही चालू राहते जरी त्या स्वतः “छाया” म्हणून मोजल्या जात नसल्या तरी. ‘येणाऱ्या गोष्टींची छाया’ या संकल्पनेशी थेट संबंध असलेल्या गोष्टी म्हणजे सण, चंद्रदर्शन आणि शब्बाथ यांच्या त्या भागांचा संबंध जे भौतिक स्वरूपाचे आहेत कारण ग्नॉस्टिक लोक उपासनेत संपूर्ण लक्ष आंतरिक किंवा आध्यात्मिक बाबींवरच देत असत.

३. ‘पण’ या शब्दाचा उपयोग

आता आपल्याला ‘पण’ या शब्दाचा अर्थ समजून घ्यावा लागेल, कारण हा शब्द ख्रिस्ताच्या शरीराशी असलेल्या संबंधाचे व्याकरण स्पष्टीकरण करणारा संयोजक आहे.

या उताऱ्यात ‘पण’ यासाठी वापरलेला शब्द de [G1161] आहे. Strong’s

Concordance त्याबद्दल असे सांगते: G1161 (de):

एक प्राथमिक कण (प्रतिकूल किंवा सतत); पण, आणि, इत्यादी: — तसेच, आणि, पण, शिवाय, आता [बऱ्याच वेळा मराठीत स्पष्टपणे दाखवलेले नाही].

म्हणजे हा शब्द फक्त विरोध किंवा भिन्नता दाखवतो असं नाही, तर सातत्य किंवा स्पष्टीकरण देण्यासाठीही वापरला जातो. इथेच मराठीमध्ये अर्धविराम टाकून आधी सांगितलेल्या गोष्टीचे नैसर्गिक स्पष्टीकरण दर्शवता येऊ शकते. नवीन करारात 'पण/आणि' अर्धविराम [G1161] चा कसा उपयोग केला आहे, ते पाहू:

"अब्राहामास इसहाक झाला, [G1161] इसहाकास याकोब, याकोबास यहूदा व त्याचे भाऊ झाले." मत्तय १:२

इथे पाहा हा अर्धविराम कसा सातत्य दाखवण्यासाठी वापरला आहे. अब्राहाम इसहाकाचा पिता झाला आणि त्या सातत्यामुळे इसहाक याकोबाचा पिता झाला. या ठिकाणी हा अर्धविराम सातत्य दर्शवतो. येथे विरोध दर्शवण्यासाठी 'पण' म्हणणे अर्थहीन होईल; कारण वाक्याचा अर्थ असा होत नाही: "अब्राहाम इसहाकाचा पिता झाला पण इसहाक याकोबाचा पिता झाला…" (असा अर्थ घेणे योग्य नाही.)

"अब्राहामास इसहाक झाला; पण इसहाकास याकोब झाला; पण याकोबास यहूदा व त्याचे भाऊ झाले." मत्तय १:२

काही ठिकाणी 'पण' हा शब्द वापरणे अधिक योग्य ठरते. येशू त्याचा अत्यंत काळजीपूर्वक उपयोग मत्तय ५ मध्ये करतो:

"'डोळ्याबद्दल डोळा' व 'दाताबद्दल दात' असे सांगितले होते, हे तुम्ही ऐकले आहे. (पण/परंतु) मी तर तुम्हास सांगतो, दुष्टाला अडवू नका. जो कोणी तुझ्या उजव्या गालावर मारतो, त्याच्याकडे दुसरा गाल कर;" मत्तय ५:३८–३९

येशू येथे ‘पण’ म्हणून जो शब्द वापरतो तो G1161 (de) आहे. जर येशूला अगोदर सांगितलेल्या गोष्टीला पूर्णपणे विरोध करायचा असता, तर त्याने दुसरा शब्द वापरला असता जो त्याने सैतानाला प्रत्युत्तर देताना वापरला:

“परंतु येशूंनी उत्तर दिले, “कारण पवित्र शास्त्रात असे लिहिले आहे की, ‘मनुष्य केवळ भाकरीने जगेल असे नाही तर [G235], देवाच्या मुखातून निघणाऱ्या प्रत्येक वचनाने जगेल.” मत्तय ४:४

हा शब्द alla (G235) आहे, आणि Strong’s Concordance त्याबद्दल असे सांगते: G235 (alla):

G243 च्या नपुंसकलिंगी अनेकवचन स्वरूपातून आलेला; मूळ अर्थ: ‘इतर गोष्टी’ म्हणजे (क्रियाविशेषणरूपाने) पूर्ण विरोध, पूर्ण उलट (विविध संबंधांमध्ये): आणि, पण (अगदी), कसेही असो, खचितच, नाही, तरीदेखील, नाहीतर, मात्र, होय, तरीही, तर.

जर येशूला “डोळ्याबद्दल डोळा’ व ‘दाताबद्दल दात” या वाक्याला पूर्ण विरोध करायचा असता तर त्याने G235 (alla) हा शब्द वापरला असता कारण हा शब्द संपूर्ण नकार दर्शवतो. पण येशूने de "तर" (G1161) हा शब्द वापरला. यामुळे त्याला परूश्यानी दिलेल्या चुकीच्या अर्थाला विरोध करता आला आणि त्याच वेळी नियमशास्त्राच्या पुस्तकातील (नियम) या विधानाचा मूळ अर्थ स्पष्ट करून त्याचा विस्तारही करता आला “डोळ्याबद्दल डोळा’ व ‘दाताबद्दल दात.” (निर्गम २१:२४; लेवीय २४:२०; अनुवाद १९:२१ पहा.) या उताऱ्याचा अर्थ लोकांना मारण्याचा नव्हता. धर्मशास्त्राचे उद्दिष्ट मनुष्याने कुणालाही मारू नये, असा प्रतिबंध होता; परंतु यहूद्यांनी त्याला सूड-शिक्षणामध्ये बदलले. म्हणून हा छोटासा "पण" शब्द अत्यंत महत्त्वाचा आहे. कारण अशा अनेक ठिकाणी हा शब्द केवळ विरोध दर्शवतो असे वाचले जाते पण प्रत्यक्षात त्यात सातत्य हेदेखील समाविष्ट असते.

हे लक्षात घेऊन आता आपण हे वाक्य पूर्ण करण्यास तयार होतो:

“तुमच्या खाण्यापिण्यावरून, किंवा सणाच्या, चंद्रदर्शनाच्या किंवा शब्बाथाच्या त्या भागावर कोणाला तुमचा न्याय करू देऊ नका, जे येणाऱ्या गोष्टींची छाया आहेत; विशेषतः ख्रिस्ताचे शरीर.”

तर मग या ठिकाणी “ख्रिस्ताचे शरीर” याचा अर्थ काय? पौलच हा शब्द वापरतो, आणि तो हे विधान कलस्सैकर २:१७ शिवाय इतर चार ठिकाणीही वापरतो:

आणि म्हणून, माझ्या बंधूंनो, तुम्हीपण ख्रिस्ताच्या शरीराद्वारे नियमशास्त्राला मरण पावलेले झाला आहात; म्हणजे तुम्ही दुसऱ्याचे, जो मरण पावलेल्यातून उठवला गेला त्याचे व्हावे; म्हणजे आपण देवाला फळ द्यावे. रोमकर ७:४	ख्रिस्ताने पापाला शरीरातच दोषी ठरवून आपले स्वातंत्र्य विकत घेतले. “ख्रिस्ताचे शरीर” येथे आपल्या मानवी स्वभावाचे वास्तविक शरीर सूचित करते ज्याला ख्रिस्ताने धारण केले आणि आपल्याला जीवन देण्यासाठी मृत्यूला दिले.
जो “आशीर्वादाचा प्याला” आम्ही आशीर्वादित करण्यास सांगतो, तो ख्रिस्ताच्या रक्ताच्या सहभागीतेचा प्याला आहे की नाही? जी भाकर आपण मोडतो ती ख्रिस्ताच्या शरीराच्या सहभागितेची भाकर आहे की नाही? १ करिंथकर १०:१६	येथे देवाच्या लोकांच्या (म्हणजे मंडळीच्या) आध्यात्मिक शरीराचा उल्लेख आहे ज्यामध्ये ख्रिस्ताचा आत्मा वास करतो.
आता, तुम्ही ख्रिस्ताचे शरीर असून आणि वैयक्तिकरीत्या अवयव आहात. १ करिंथकर १२:२७	येथे पुन्हा मंडळीच्या आध्यात्मिक शरीराचा संदर्भ आहे.
त्या देणग्या देवाच्या सेवेच्या कार्यास पवित्रजनांना तयार करण्यास व ख्रिस्ताचे शरीर आत्मिकरित्या	येथे देखील पुन्हा मंडळीच्या आध्यात्मिक शरीराचा संदर्भ आहे.

सामर्थ्यवान होण्यासाठी दिल्या. इफिसकर ४:१२	

भाकर खाणे आणि प्याल्यातील पाणी पिणे हे आपण ख्रिस्ताच्या शरीरामध्ये प्रवेश केला आहे याची प्रतीके आहेत, आणि या प्रतीकांद्वारे हे प्रकट होते की आपण त्याच्या आपल्या वतीने झालेल्या मृत्यूला स्वीकारले आहे.

ती प्रतीके आपण त्याच्यासोबत मृत्यूमध्ये सहभागी झालो आहोत, जेणेकरून त्याच्यासोबत उठविले जावे, हे दर्शवतात.

“म्हणून आपण त्याच्या मरणातील बाप्तिस्म्याने त्याच्याबरोबर पुरले गेलो, ते ह्यासाठी की जसा ख्रिस्त पित्याच्या गौरवामुळे मरण पावलेल्यांमधून उठवला गेला तसेच आपणही जीवनाच्या नवेपणात चालले पाहिजे. कारण जर त्याच्या मरणाच्या रूपात आपण त्याच्याशी जोडलेले आहोत तर त्याच्या पुन्हा उठण्याच्या रूपात आपण त्याच्याशी जोडलेले होऊ.” रोमकर ६:४–५

ही प्रतीके दर्शवतात की ख्रिस्त आपल्यामध्ये वास करतो, आणि आपण त्यामुळे त्याच्या शरीराचा भाग आहोत. येशू स्वतः काय म्हणतो ते पाहा:

“कारण माझा देह खरे खाद्य आहे आणि माझे रक्त खरे पेय आहे. जो माझा देह खातो आणि माझे रक्त पितो तो माझ्यात राहतो आणि मी त्याच्यात राहतो.” योहान ६:५५–५६

पौलही या प्रतीकांना ख्रिस्तामधील आपल्या सहभागाशी जोडतो:

“जो “आशीर्वादाचा प्याला” आम्ही आशीर्वादित करण्यास सांगतो, तो ख्रिस्ताच्या रक्ताच्या सहभागीतेचा प्याला आहे की नाही? जी भाकर आपण मोडतो ती ख्रिस्ताच्या शरीराच्या सहभागितेची भाकर आहे की नाही?” १ करिंथकर १०:१६

ख्रिस्ताचा मृत्यू, पुरणे आणि पुनरुत्थान जी या प्रतीकांमध्ये दर्शविली आहेत हे प्रथमफळ आहेत, जी दुसऱ्या आगमनावेळी पवित्र लोकांच्या भावी पुनरुत्थानाची हमी देतात.

"कारण जसे आदामाद्‌वारे सर्व मरण पावतात तसेच सर्वजण ख्रिस्ताद्‌वारे जिवंत केले जातील. पण प्रत्येकजण त्याच्या क्रमानुसार, ख्रिस्त जो प्रथमफळ आहे आणि मग ख्रिस्त येण्याच्या वेळी त्याचे असलेले लोक जिवंत केले जातील. " १ करिंथकर १५:२२–२३

या प्रतीकांद्‌वारे आपण ख्रिस्ताच्या मृत्यू आणि पुनरुत्थानात सहभागी होताना, ख्रिस्ताच्या येण्यावेळी होणाऱ्या मृत्यूवरील भावी विजयाची ख्रिस्ती आशा व्यक्त करतो. म्हणून ही प्रतीके "येणाऱ्या गोष्टींची छाया" आहेत आणि याचाच एक भाग म्हणून पौल असे सांगतो:

कारण जितक्यांदा तुम्हीही भाकर खाता व हा प्याला पिता, तितक्यांदा तुम्ही प्रभूच्या मरणाची तो येईपर्यंत घोषणा करीता. १ करिंथकर ११:२६

आपला प्रभु येशू हाच विषय या प्रकारेही व्यक्त करतो:

"मी तुम्हास खरे सांगतो की, देवाच्या राज्यात मी नवा द्राक्षरस पिईन त्या दिवसापर्यंत मी यापुढे द्राक्षाचा उपज पिणार नाही." मार्क १४:२५

भाकर आणि प्याला हे छायाचित्रे आहेत; त्यांच्यामध्ये आत्मा वाचवण्याचे कोणतेही सामर्थ्य नाही. ते केवळ ख्रिस्ताच्या मृत्यू आणि पुनरुत्थानाची प्रतीके आहेत. त्याचे पुनरुत्थान हे दुसऱ्या येण्यावेळी पवित्र लोकांच्या पुनरुत्थानाची खात्री देते तसेच ख्रिस्ताच्या शरीरातील संपूर्ण आणि उघड सहवास स्वर्गीय राज्यात प्रत्येक शब्बाथ आणि चंद्रदर्शनाच्या नियोजित वेळांवर पूर्ण होईल. याहून व्यापक अर्थाने, सण, चंद्रदर्शन आणि शब्बाथ यांमध्ये आनंदी आणि

उत्सवी भावनेतून केलेले खाणे-पिणे हे दुसऱ्या आगमनानंतर आपण सर्व एक शरीर म्हणून एकत्र जमणार आहोत याची छाया आहे. खाणे-पिणे यांमध्ये स्वतः कोणतेही आध्यात्मिक सामर्थ्य नाही; परंतु देवाच्या लोकांच्या उपासनेशी जोडलेल्या या भौतिक गोष्टी आपल्याला देवाच्या भावी राज्याचा स्वाद देतात. ग्नॉस्टिक लोक उपासनेत खाणे-पिणे किंवा धार्मिक सभांमध्ये खाणे-पिणे यांना काही महत्त्व देऊ नये, असे शिकवतील, कारण त्यांच्या मते आध्यात्मिक आणि भौतिक हे पूर्णपणे वेगळे असले पाहिजे. पण हिब्रू-मनाचा ख्रिस्ती या भौतिक बाबी त्यांच्या पूर्ण ख्रिस्ती अनुभवाचा एक नैसर्गिक भाग मानेल कारण भौतिक जग वाईट नाही; ती देवाची निर्माण केलेली देणगी आहे.

खरोखर किती अद्भुत असेल तो दिवस जेव्हा संपूर्ण ख्रिस्ताचे शरीर एका ठिकाणी एकत्र जमून पित्याची आणि त्याच्या पुत्राची स्तुती-आराधन करील!

उद्धार प्राप्त केलेल्या राष्ट्रांना स्वर्गाच्या नियमांशिवाय दुसरा कोणताही नियम माहीत नसेल. सर्वजण स्तुती आणि कृतज्ञतेच्या वस्त्रांनी परिधान केलेले आनंदी, एकत्रित कुटुंब असतील. त्या दृश्यावर पहाटेचे तारे एकत्र गातील, आणि देवाचे पुत्र आनंदाने जल्लोष करतील, आणि देव व ख्रिस्त हे एकत्रितपणे जयघोष करतील: “आता पुढे पाप राहणार नाही, आणि मृत्यूही राहणार नाही.” “एका चंद्रदर्शनापासून दुसऱ्या चंद्रदर्शनापर्यंत, आणि एका शब्बाथापासून दुसऱ्या शब्बाथापर्यंत, सर्व देह माझ्यासमोर येऊन उपासना करतील, असे परमेश्वर म्हणतो.” “परमेश्वराची महिमा प्रगट होईल, आणि सर्व देह एकत्रितपणे ती पाहतील.” “परमेश्वर देव सर्व राष्ट्रांसमोर न्याय आणि स्तुती यांना उगवू देईल.” “त्या दिवशी सेनाधीश परमेश्वर आपल्या लोकांच्या उरलेल्या भागासाठी महिमेचा मुकुट आणि सौंदर्याचा कारण ठरेल.” (प्रेषितांची इच्छापूर्ति — PK ७३२–७३३)

ख्रिस्ताचे शरीर या शब्दाचा एक पर्यायी अर्थ असा दिला जातो की तो फक्त मंडळी याचा संदर्भ आहे, आणि हा शब्द या विषयांशी संबंधित सार्वजनिक

उपासनेत कसे सहभागी व्हावे याबाबत न्याय देणे किंवा निर्णय घेणे या संकल्पनेशी जोडला पाहिजे. कदाचित हा ख्रिस्ताच्या शरीराने म्हणजेच विश्वासणाऱ्यांच्या मंडळीने, प्रेषितांची कृत्ये १५ मध्ये जमून, अन्यजातीय धर्मस्वीकारासाठी काही नियम ठरवले त्या प्रसंगाशी संबंधित असेल; परंतु यासाठी थेट असा कोणताही स्पष्ट वचनातील संबंध नाही. जर आपण वचनात द्वि-अर्थ मान्य केला तर हा दृष्टिकोन शक्य आहे, पण यात एक धोका आहे: यामुळे उपासनेत आपले वैयक्तिक विवेक हे विश्वासणाऱ्यांच्या बहुसंख्याकांनी ठरवले पाहिजे असा विचार उद्भवू शकतो; आणि मला असे वाटते की हा दृष्टिकोन समस्यात्मक आहे.

४. 'आहे' हा पुरवलेला शब्द

तुम्ही पाहिले असेल की मी आधी दिलेल्या कलस्सैकर २:१६–१७ च्या उद्धरणात शेवटचा पुरवलेला शब्द 'आहे' हा सोडून दिला होता:

“तुमच्या खाण्यापिण्यावरून, किंवा सणाच्या, चंद्रदर्शनाच्या किंवा शब्बाथाच्या त्या भागावर कोणाला तुमचा न्याय करू देऊ नका, जे येणाऱ्या गोष्टींची छाया आहेत; विशेषतः ख्रिस्ताचे शरीर.”

नक्कीच, शक्य तितक्या कमी पुरवलेल्या शब्दांवर आणि कमी विरामचिन्हांवर अवलंबून राहून शास्त्राचे आकलन करणे हे अधिक सुरक्षित आहे. जेव्हा आपण 'आहे' हा शब्द घालतो आणि त्यासोबत ‘पण’ या शब्दाला विरोधार्थी अर्थ देतो, तेव्हा ख्रिस्ताचे शरीर हा वाक्यांश “येणाऱ्या गोष्टींची छाया” याच्या विरोधात किंवा त्याच्या विरुद्ध ठेवला जातो. यामुळे “छाया” हा एक नकारात्मक अर्थ असलेला भाग ठरतो, तर “देह” किंवा “वास्तव” हा सकारात्मक किंवा खरा अर्थ असलेला भाग ठरतो. या प्रकारचे विचारमंथन ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती मनोवृत्तीला पूर्णपणे अनुरूप आहे कारण ते भौतिक गोष्टींना नकारात्मक मानतात आणि

फक्त आध्यात्मिक गोष्टींनाच सकारात्मक मानतात.

आणखी एका स्तरावर ग्रीक विचारसरणी “छाया” या संकल्पनेला नकारात्मक मानते, कारण प्लेटोच्या “गुहेचे रूपक” (Allegory of the Cave) या मूलभूत शिकवणीमुळे.

प्लेटो सोक्रेटिसकडून असे वर्णन करून घेतो की काही लोक जन्मापासून एका गुहेच्या भिंतीला साखळदंडाने जखडलेले असतात आणि फक्त एका रिकाम्या भिंतीकडे तोंड करून बसलेले असतात. त्या लोकांना त्यांच्या मागे असलेल्या अग्नीसमोरून वस्तू जाताना भिंतीवर दिसणाऱ्या छाया दिसतात, आणि ते त्या छायांना नावे देऊ लागतात. त्या कैद्यांसाठी त्या छाया म्हणजेच वास्तविकता पाहण्याइतकी जवळची गोष्ट असते. यानंतर सोक्रेटिस स्पष्ट करतो की तत्त्वज्ञ हा त्या कैद्याप्रमाणे असतो जो गुहेतून मुक्त होतो आणि भिंतीवरील छाया हे वास्तव नसून फक्त त्याचे विकृत प्रतिबिंब आहेत हे समजून घेतो कारण आता तो कैद्यांना दिसणाऱ्या छायांपेक्षा खऱ्या वास्तवाचे स्वरूप पाहू शकतो. (विकिपीडिया — Allegory of the Cave)

म्हणून ग्रीक मनासाठी “छाया” ही मानसिक गुलामगिरीचा भाग आहे. त्यामुळे कलस्सैकर २:१६–१७ सारखा उतारा वाचताना छाया आणि वास्तविकता यांच्यामध्ये विरोध किंवा संघर्ष असल्याचे त्यांना स्वाभाविक वाटेल.

जर पौलला येथे खरंच विरोध किंवा भेद अधोरेखित करायचा असता, तर त्याने ग्रीक भाषेत G2076 – esti सारखा शब्द वापरला असता. पण हा शब्द मूळ मजकुरात नाही. त्यामुळे “आहे” हा शब्द घातला जाऊ नये. जेव्हा “आहे” हा पुरवलेला शब्द काढून टाकला जातो, तेव्हा “ख्रिस्ताचे शरीर” हे “येणाऱ्या गोष्टींचे छाया” याचे नैसर्गिक पुढील पाऊल ठरते. हे स्पष्ट असले पाहिजे की एखाद्या उताऱ्यात जितके अधिक पुरवलेले शब्द असतात तितकी शक्यता

वाढते की अनुवादकार मूळ लेखकाच्या मजकुराचे फक्त भाषांतर न करता त्याचे स्पष्टीकरण देऊ लागतो.

तर, निष्कर्ष असा की: ग्नॉस्टिक लोक ख्रिस्ती लोकांचा न्याय करीत होते, कारण त्यांनी त्यांच्या उपासनेत भौतिक प्रतीकांचा वापर केला जो ग्नॉस्टिक मतानुसार मानसिक/आध्यात्मिक गुलामी होती. तसेच कदाचित यहुदी आणि काही ख्रिस्ती मंडळीचा न्याय करीत होते कारण मंडळी त्या दिवसांमध्ये त्यांच्या पूर्वजांप्रमाणे विधी करण्यासाठी एकत्र येत नव्हते. या विधींमध्ये बळी आणि अर्पणे होती, जी "छायापद्धतीच्या बलिदान प्रणालीचा भाग होती आणि जी आता आवश्यक नव्हती. कोणतीही बाजू असो, पौल सण, चंद्रदर्शन आणि शब्बाथ यांच्या कालमर्यादा किंवा तारखा यावर बोलत नाही. तो जे संबोधित करतो ते म्हणजे त्या दिवसांमध्ये काय केले जावे विशेषतः खाणे आणि पिणे आणि सणांतील खाणे-पिण्याशी संबंधित भाग जे सण आणि प्रभूच्या भोजनाचा एक महत्त्वाचा भाग होते.

म्हणूनच, जर आपण कलस्सैकर २:१६ मधील (विषयी/वरून) या शब्दाचा योग्य सन्मान करून त्याला अचूक अर्थाने वाचले, तर आपल्याला हा संपूर्ण प्रश्न अशा रीतीने सुटलेला दिसतो की जो सर्व प्रमुख मुद्द्यांना योग्य उत्तर देतो.

कलस्सैकरांस २:१४-१७ ला आदर देणे

बायबलमध्ये काही उतारे असे आहेत जे उपासनेसाठी आपण कधी आणि कसे एकत्र जमावे हे समजावण्यात अत्यंत निर्णायक स्थान घेतात.

ख्रिस्ती चर्चमधील बहुसंख्य लोकांचा असा विश्वास आहे की कलस्सैकर २:१४–१७ हेच सर्वात स्पष्ट पुरावे देतात की पौलने शब्बाथ, चंद्रदर्शन आणि सण-दिवस यांचे पालन करण्यापासून ख्रिस्ती मंडळीला मुक्त केले आणि हे सर्व "क्रूसावर खिळले" गेले आहे.

सातव्या दिवसाचा शब्बाथ हा पवित्र आशीर्वाद आणि जबाबदारी असल्याची जाणीव ठेवून, ऍडव्हेंटिस्ट लोकांनी नियमशास्त्राचे दोन भाग दहा आज्ञा आणि मोशेचा कायदा अशी विभागणी केली आणि कलस्सैकरमधील या उताऱ्यात शब्बाथाचा समावेश होत नाही असे प्रतिपादन केले. परंतु मोठी अडचण अशी की या उताऱ्यात 'शब्बाथासाठी वापरलेला ग्रीक शब्द हा सातव्या दिवसाच्या शब्बाथासाठी किंवा आठवड्याच्या सात दिवसांच्या संदर्भातील शब्बाथासाठी वापरल्या जाणाऱ्या शब्दासारखाच आहे. ऍडव्हेंटिस्टांना येथे एका एकमेव वचनासाठी विशेष युक्तिवाद करावा लागतो, तर उरलेल्या ६८ वचनांमध्ये हा शब्द सातव्या दिवसाच्या शब्बाथाकडेच निर्देश करतो. जर येथे शब्बाथ अभिप्रेत असेल, तर मग तो चंद्रदर्शन आणि सण-दिवस यांच्या यादीत समाविष्ट होतो ज्या गोष्टी "येणाऱ्या उत्तम गोष्टींच्या छाया" मानल्या जातात आणि त्यामुळे तो ख्रिस्ती उपासना-अनुभवाचा भाग राहत नाही.

या पुस्तकात आपण काही गोष्टींचा सखोल विचार करू: कलस्सैकरातील मंडळीची स्थिती, १४व्या वचनातील ग्रीक शब्द 'डोग्मा' चा अर्थ, १६–१७व्या वचनांतील किंग जेम्स अनुवादकांनी घातलेल्या पूरक शब्दांचा परिणाम, आणि ग्रीक शब्द मेरोस चा इंग्रजी respect असा केलेला अनुवाद ज्यामुळे पौलने प्रारंभिक ग्नॉस्टिक ख्रिस्ती लोकांच्या संकल्पनांना खोडून काढण्यासाठी केलेल्या प्रयत्नाचा खरा हेतू अस्पष्ट होतो. या पुस्तकाच्या माध्यमातून, या उताऱ्यातील प्रेरित पौलचा खरा हेतू समजण्यास मदत होईल, अशी आशा आहे.